

شيعر

وهرزى بىتاقهتى

سالى ۲۰۰۸

سۆران مامە حمە

ناوی کتیب: وه رزی بیتاقه تی

شاعیر: سۆران مامه حه مه

بابه ت: شیعر

دیزاینی ناوه وه: ئارام شوانی

دیزاینی به رگ: عومه ر سه یده

چاپخانه: ژینه ر

له بلاوکراوه کانی کۆمه له ی رووناکبیری و کۆمه لایه تی

که رکوک (۳۵)

سالی چاپ: ۲۰۰۸ چاپی یه که م

وشەى (كورد)يان شىرینتر کردوو دەقى كوردییان جوانترو ئەفسوناویتەر کرد، کۆمەلەى روناکبیریى کەرکوک و گۆقارەکە، بوون بە بلندگۆى ئازادیخوازی و تەبابی و بریەتی و یەكسانىخوازی و بەرگریکردن لە كوردیى و كوردستانى کەرکوک، ئەم دلڤهوانى و بیرفراوانییهىش، بەپێچهوانەى خواستەکانى کۆنخوازن و بیرتەسکەکان و ناحەزانى ئازادى بوو، هەر لەبەر ئەوێ چەند جارێک کۆمەلەى پووناکبیریى کەرکوک و شوینکاری گۆقارى بانەپۆژ، چەند جارێک لە ناکاودا بە چەکی سوک و بە ئاریجى هیترشی کرایە سەر و جارێکیشیان کردیان بە سووتەمەنى تەقینەوێهەکی گەرە و چەندین شەهید و بریندارى لێکەوتەو، یەکی لەو شەهیدانە نووسەر و ەرگێڕو پۆژنامەنووسى جوانەمەرگ (مستەفا گەرمیان)ی بوو، کە گیانى خۆى لەپیناوی ووشەى کوردیدا بەخشى، هەر وەها لەبیرمە لەسالى (٢٠٠٤)دا، جاريکیان هیتریکى ئەمەریکایی گەمارۆی بینای کۆمەلەى پووناکبیریى و کۆمەلەى کەرکوکى داو سەربازە ئەمەریکاییەکان لە

پێشەکییەکی سپی بۆ کۆمەلە شیعریکی سوور

لەدوای پرۆسەى ئازادى و رزگاربوونى کەرکوکى تاجى کوردستان و بەرجەستەبوونى هەندیک لە خواستە جوانەکانى جەماوەرى کوردستان لە زەمینەى بینراودا، بەرپۆژ سەرۆکی کۆمەلەى روناکبیریى و کۆمەلەى کەرکوک، سەرنووسەری گۆقارى (بانەپۆژ)ى پێسپاردم، کە کۆمەلەى روناکبیریى لە کەرکوک دەریدەکات، ئیدى ستافى بانەپۆژ، لە دوو سێ ژورى بیناکەى کۆمەلەدا جیى خۆى کردەوێ و کەوتە کارکردن بۆ بەرجەستەکردنى گۆقارى (بانەپۆژ)، لەگەڵ دەرچوونى یەكەم ژمارەى گۆقارەکە و بەشداری کردن تیایدا بەشیعرو چیرۆک و بابەتى دى جوان جوان و بەو بەشداری و سەرگەرمى و دیدەنییەیان، شوینکاری گۆقارەکە و کۆمەلەى روناکبیریى، چوستى و چالاکییەکی وەکو چوستى و چالاکی کورە هەنگى بەخۆیەو دى، رۆلە بە ئەمەکەکانى کەرکوک بە هەنگوینی عیشق و دڵسۆزى،

وهرزی بیلداقەتی

و بزۆی دەنواندو دەیسەلماندا کە لاویکی ستەمدیدە ی
کەرکوکە و پۆزی لیبوو تەو و لە جەنگە لێستانێ تاریکی
دەرباز بوو و ئیستا ئازادو سەر بە خۆی و دەیه وێ خزمەتی
ووشە ی پیرۆزی کوردی بکات، گەلیکجار بۆ هەر
بنکە یەکی پۆشنیبری بچوو مایە لە کەرکوک، سۆران لە وێ
بوو، سۆران لە پیناوی پۆشنیبری کوردیدا پییەکی لە
کەرکوک بوو، پییەکی لە سلیمانی بوو.

بە راستی ئەم لاو کوردە کەرکوکییە، بۆ ئەو لە دایک
ببوو خزمەتی ووشە ی کوردی بکات و هەندیکجار وەکو
دەلێن: ئەو سەرگەرمییە ی سۆران بۆ خزمەتکردنی
پۆشنیبری کوردی دەگەیشته سنوری ئازاو، بەلام
ئازاو یەکی شاعیرانە ی جوان.

لە مانگی پێجی ئەمساڵدا شەهید سۆران بە تەلەفۆن
پەیوەندی پێوەکردم و پێی گووتم: دیوانە شیعریکی هەیه
حەز دەکات پێش چاپکردنی من بیخوینمە وەو سەرنجی
خۆم لە بارە ی شیعەرەکانە وە بنووسم و ئەگەر حەزیشم
کرد پێشەکییە ک بۆ دیوانە کە ی بنووسم، پێم گووت:

زێبووشەکانە وە وروژانە ناو کۆمەڵە و سەریان و بنانیان
پشکنی و ژوورە داخراوەکانیان بە پێلەقە و پاژنە شەق
شکاند، تەنانەت ژووری سەرنووسەریان بە شێوە یەکی
دپندانە بە سەریە کداو ئەگەر برای بە پێزم (کاک عەلی
حاجی غەفور) تکای بێدەنگبوونی لێنەکرد مایە، ئەو پۆژە
تووشی کارەساتێک دەبووم. حەز دەکەم لێرەدا ئەو
بێنمە وە یاد کە یەکیک لە لاو چالاک و ورە بەرزو
دڵسۆزانە ی ووشە ی کوردی کە هامشوی کۆمەڵە و
گۆقارە کە ی دەکرد، شەهیدی جوانە مەرگ (سۆران مامە
حەمە) بوو، سۆران بە پڕوالەت ژۆر هیمن و لە سەرخۆ بوو،
بەلام لە ناخە وە بزۆو چە لەنگ و یاخی و بزۆز بوو،
تەنانەت هەندیکجار ئەو یاخی و بزۆزییە لە جۆری
جلوبەرگەکانیدا بە دیدە کرا، سۆران شاعیر و پۆژنامە نووس
بوو، ژۆرجار بە پیکۆردەریکە وەو هەندیکجاریش لە گەل
ستافی تەلەفزیۆنی کەرکوکداو جار جاریش بە ناوی
گۆقاری (لقین) وەو کە کاری تیا دا دەکرد، چاوپێکەوتنی
لە گەل نووسەرەکان و پۆژنامە نووساندا ساز دەکردو چالاک ی

له شیعرى سۆراندا خه یالى فراوان و وینهی جوان به دیده کریت، مرقه به خویندنه وه یان سه رسام ده بی و تام و چیرى شیعرى راسته قینه ده کات، له دوو توپی ووشه کاندایه جیهانیکی نوی ده دۆزیته وه، هه ربۆ نمونه:

شه هید سۆران له شیعرى (وهرزی بیتاقله تیدا ده لیت:

" به سه چیدی گول به باخه که وه نه ما

ئه م قاره تاکه ی

ته نافیکمان له بیده سه لاتى هه لواسی

فه نتازیای که لله پوری

په لکه زیرینه ی وشه کانمان پی ده خنکان "

له کۆپله یه کی دی هه مان شیعردا، زۆر به شاعیرانه و به ناسکی و به کپی باسی کوشتنی حه قیقه ت و جوانی و شته پاک و پیرۆزه کانمان بۆ ده کات، به بیئه وه ی گویمان له شریخه ی هه لکیشانی خه نجه ریک ببی، هه ست به وه ده که یه که تاوانی گه وره گه وره پووده ده ن، ئه وه تا ده لی:

" مرۆگه لیک

ده ستنووسی دیوانه که له کۆمه له ی پوونا کبیری له لای (کاک نه وزاد شیخانی) دابنی، له ناوه ندی مانگی شه شدا سه رم له کۆمه له ی پوونا کبیریداو ره شنووسی دیوانه که م له کاک نه وزاد شیخانی وه رگرت، دواى خویندنه وه ی شیعره کان و ئه و نامه تاییه تییه ی که بۆ نووسیبووم، به ته له فۆن پی م گووت: که شیعره کانى و نامه که ییم خویندۆته وه شیعره کانم ئه وه نده به دل شه یه نى ئه وه بن پی شه کیان بۆ بنووسم، به لام له به ر گه رماو بارى ناتهن دروستی خۆم ناتوانم په له ی تیا بکه م و ئه ویش ووتی: که ی بوارت بۆ ره خسا، ئه و ده مه بینووسه .

شیعره کانى سۆرانى مامه حه مه، شیعره گه لیکی سه ر به رپزازی شیعرى نوی کوردين، ئه و رپزازه ی که گروپیك لاوی شاری کفری سه ر به پارێزگای که رکوک، له ناوه ندی شه سته کانى سه ده ی رابردوودا دایانه زانده له سه ره تای هه فتاکاندا له گه ل ده یان لاوی دیدا په ره یان پیداو کردیان به رپزازیکی هه ره دیاری شیعرى نوی کوردی.

وهرزى بىتاقەتى

بۇ يارە پەشىمانە كانمان
كى پەپولەى دەناسى
شيعرى (وهرزى بىتاقەتى)
*دەرگا كرايه وه
كۆچە كان پېر بوون لە تاريكى شه و
شيعرى (مەرگ پېم پادە بویرى)

*ئاو گۆرپە
كىلەكانى ژوور سەرم
بە فرو تەرزە
شيعرى (مالئاواى لە ئاو)

*ئای كە شىت دەبىت ھەموو شتىك
وہك رەنگ دەفرىت
شيعرى (پەرستۆ .. پەنگى چوارەمى سروشت)

*پەنجەرەيەك يەخەم پادەوہ شىنيت و چاو تاريكييەكەى

وہكو بايسكىل سواری وىژدانىان بوون
دۆگماترين بەقالىكن
چۆلەكەى بنگوئسەبانەكەى خۆمان
بە پروتکراوہى پى دەفرۆشنە وه
ئەم ئاسمانە شىن دەكاتە وه
نەك لەبەر ئەوہى بىگەردە
بەلكو زەوى دەستى ناوہ تە بىنا قاقای و
دەيەوى باران راونى"

زۆرن ئەو شيعرو كۆپلە شيعرە بروسكانەى كە شايەتى
ئەوہ دەدەن، سۆرانى مامە ھەمە بەجۆرىك لە جۆرەكان
خەسلەت و مۆركى تايبەتمەندى خۆى ھەيە، بەپيوانە و
بەراورد كردن لەگەل زۆرىك لە شاعىرە ھاوپرى و
ھاوتەمەنەكانى خۆيدا، ھەر بۆ نمونە ھەندى دىپرە
شيعرى شاكارى لە سەرانسەرى ديوانەكەيدا دەخەمە پرو
لە:

* گەر چەپەرنەى گولەكان نەبووايە

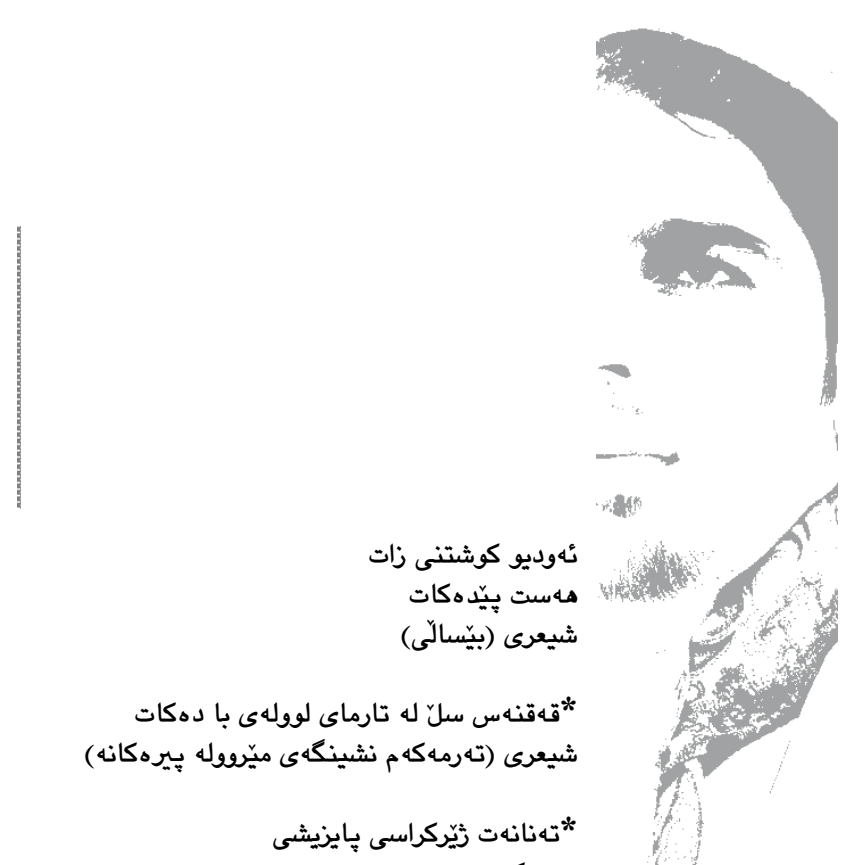

*خهون به ئهلبوومیکی نویی ئه م نیشتمانه وه ده بینم
که پره له ژیان
پره له ئاسودهگی گه وره نه بوون
شیعری (چاوه پوانی .. یانی تهرمینالی تهرم)

*گۆچان سیجری بۆ مهرگی پارانه وهی
رهنگه کان ده کرد
هه وره که قاقایه کی لیدا
دان سپیه کانی ئاسمان له پر
بریسکه یه کیان گرته چاو
شیعری (شهیتان و بالی با) .. هتد

ماوه ته وه بلیم شه هید سوژان له سه رانسه ری ئه م ده سکه
شیعره دا، هه ولی جوانیدا وه بۆ به رجه سته کردنی هه ندی
وینه و خه یالی سوریا لیا نه و له م بواره یشدا به
سه رکه و تووی شوپیه لگری هه ندی له شاعیرانی کوردی

ئه و دیو کوشتنی زات
هه ست پیده کات
شیعری (بیسالی)

*قه قنه س سل له تارمای لووله ی با ده کات
شیعری (تهرمه که م نشینگه ی میرووله پیره کانه)

*ته نانه ت ژیرکراسی پایزیشی
ته پر کردبوو
شیعری (ماچه هه لواسرا وه کان)

*ده ریا به ردیکی به ده سته وه یه
شیعری (پیا سه یه که له گه ل باو کمد)

*په پوله یه که پیم ده لیت:
بمسپیره به روکه شی
شیعری (دلنیا بن کهچه کانی دنیا، دلنیا بن شهیتانه کان)

وهرزی بېتساقهتی

حهفتاکانی سدهی پابردووه و کاریگه‌ری ئه‌وانی پیوه دیاره .

له‌کۆتاییدا ده‌لیم: جیی داخه که شه‌هید سۆران ئه‌م پیشه‌کییه ناخوینتته‌وه، سه‌یریش ئه‌وه‌یه شه‌هید سۆران له‌م شیعرانه‌دا وشه‌ی(مه‌رگ و مردن و کۆچ) و هاوچه‌شنه‌کانیان که مانای نه‌مان ده‌ده‌ن، زۆر به‌کاردێنی، تۆ بلیی له‌ ناخه‌وه خۆی پیشبینی شه‌هیدبوون و جوانه مه‌رگی خۆی نه‌کردبیت؟! .

له‌تيف هه‌لمه‌ت

وهرزی بېټساقه‌تی

۱۸

په‌رستو
ږه‌نگی چواره‌می س‌روشت

۱۷

بەلەم دەزانم فلچەيەك مەلەق لە (ئاوا) يېنىم
بەگەرۋىي نىگەرەكەتدا
بەم شىتتەيەتەۋە تۆ دەتەۋىي بگەيتە كويى
ئاۋەكان؟!
كەنارەكانى؟
بندىنى؟
سەفەرى شەپۆلەكانى؟
يان فرېنى ھەلچوۋنى؟
ئاي كە شىت دەيىت ھەموو شىتەك ۋەك رەنگ
دەفرېت ..
ھىچ شىتەك نىيە ۋەك رەنگ بفرېت

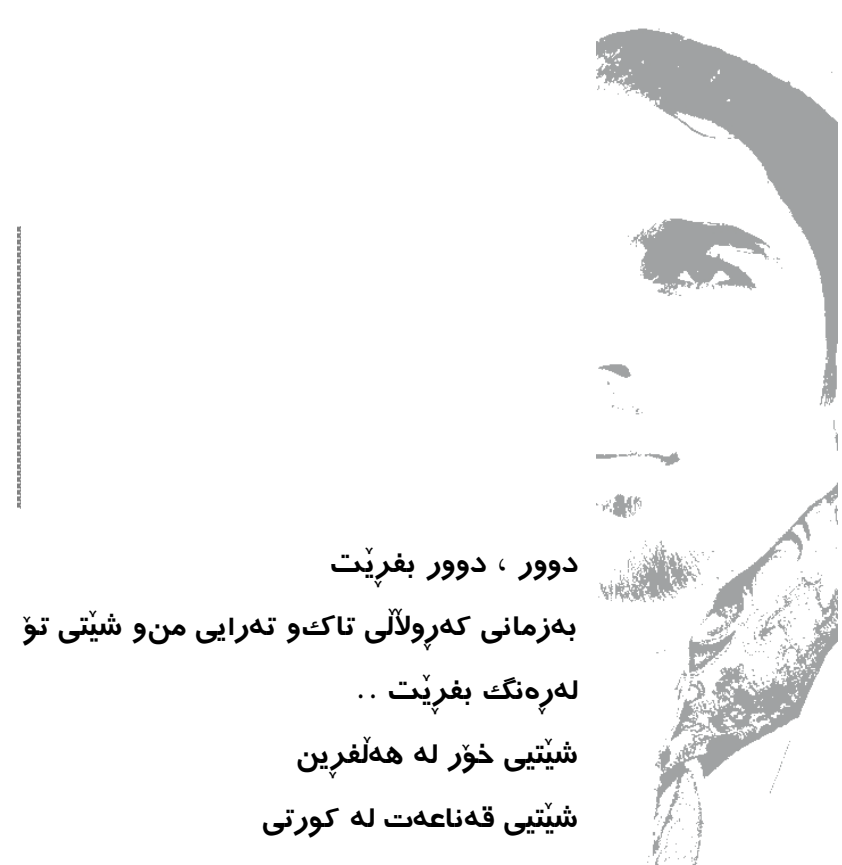

لەچى رەنگەك پىكەتوۋىت؟
من گەلەرىيەكم
نەسرەۋتەنە كار لەچياكانى دۆزەخدا دەكەم ..
بەدەيان فىردەۋسى عىشقە سادەكان
ۋەك كارۋانسەرا .. لەمندا پشۋويانداۋە ..
بە كانىي زامارى موژەي بى ئۆقرەيىيان
چەندىن باقە ۋىنەي شكاوم تىدا نىژراۋە ..
ھەرچەندە ناتوانم سۆسيۇلوژىيەي من و تۆۋ
پرسەي چاۋەكانت
لە پرۇفايلى سى پەنجەدا بۆ باسبەكم ..

شیتې له ره شترين رهنگی سروشت
واتا له من ..
ئای که شیت ده بیت .. ههرچی ئه سپه ده فرن
ههرچی عه شقه ده ته زن
ههرچی رهنگه ده توغن
ههرچی ناو نیشانه زراویان ده چیت
ههرچی ماله ده روځ
ههرچی شاره ده بن به پاستیلیکی چه ور ..
ههرچی قوماشه ده بن به ههور
ههرچی به فره ده بن به تهخته دار
ههرچی بازاره ده بن به زیندان ..

دوور ، دوور بغریت
به زمانی که رولالی تاکو ته رایې من و شیتې تو
له رهنگ بغریت ..
شیتې خوړ له هه لفرین
شیتې قه ناعهت له کورتي
شیتې گوړانی له ئاوازی ته ژې له وتن
شیتې له ژيان
شیتې له هاوړپتی
شیتې له به شیکې سکېچی روخساری نازه نینان
شیتې له شیتبوون
شیتې له کچی دراوسیکه مان

گهړه کی نه سیمی شیوه ت نه بردووه ..
 تابلویه کی چیی ئه مانه تی چوله که یه کی منیشت
 تیدا نه ماوه
 تا رووباره کانم پرت بکه نه له (ئاوا)
 پرت بکه نه له جهنگ .. جهنگی ئاشته واییه کی
 بوولیل ..
 ئاشته وایی خنکاندنې رهنگه کانی ته نهایی تابلوی
 ئه وینی دزراوی خو کوشتن ..
 هاوړی نه زانه کهم .. په رستو
 گوریسی عه شقی من کورت نییه که ناگاته
 چیوهی زه ینت

ههرچی ئاگره دهن به په یکه ری هه لم
 ههرچی گهړانه ویه دهن به خه ون ..
 کهس ناگهړېته وه که رهنگی به شه رییه تی پی
 بیت
 ههرچی خه مه دهن به په شیمانی
 په شیمانی له رهنگه خه شه بییه کانی چله ی
 تابلویه کی سوریالی تو ..
 تو ..
 تو وینه یه کی
 فتوحاتی شمشیری هیچ شیوه کاری
 ئیمانی به ژپی کولانه شی هه لپیناوه کانی

بۇ باوېشكدان له قهراغى نىگارېكت
واز لهم عەشقە بېنە !!
ئاخر رۈوبار نەدىوارى تېدايە ھەلتبواسېت
بەخۆيەوہ ..
نەلېوېكىشى ھەيە بۇ ماچكدنى لای سەرى
تابووتېكت ..
ئا .. خۇ دەريا ئاسمان نېيە
كورتەنامەيەكى باران و
زەنگىكى ھەورە ترېشقە و
گفەى كولوى خۇرت پى بېخشېت ..

رېگەم بدە ..
رېگەم بدە .. تا سكىچېك له گریانە
ملەوہنەکانى ئارايشتېكت بکېشم ..
رېگەم مەدە كە نەيەمەوہ بۆسەردەمى چاچە
قولېى زمان گرتنم
تۆ سەھۇلى خۇ نەگرتووى شەو كوپرى زستان و
قىبلەى گومانى
رېگەم بدە .. با تەنيايېت له مەزارى دېرېكم
مارە بکەم
دەبېەم لەمالى پېكەنېنېكمدا ھەلېدەواسم ..
بمگرە وەكو خوا كە دەمگرېت

بۇ ھەلۋاسىنى تابلۇ چاۋەكانت
گورىسەكەم بگەرە با نەبم بەسەھۆل
كەس وەكو من خىرەتى فرى ناداتە گۆمى بى
شعورى كۆمەلگايەكەو
رەنگى لىباسەكەى ژىرەووت دەزانن
وشەى لەدەم دەرئەھاتووت پىدەلپن ..
عەشق بە عانەيەك ..
ئاخر كەس وەكو من بەرگەى گزى تۇفانى نزا
بى تامەكانى ناوودىي
دیدارى عادەتیی ئەقینت ناگریت ..

منیش (چات)*ى كەلاوہ بەھەلم بووہكانى
فیراقى عەزاب نيم
رۆژيک دەمبىنى بەسەر زەمبىلى ديوەرەيەكەو
وورد وورد دەبمە رەنگى كلاسى گىلاس ..
نازىزم پەرستۆ
گەر ونىشتكردم بمناسەوہ ..
لە سەرماو سۆلەى بالە بچوكەكانم بگە ..
بەم بالە گچكانەوہ دەمەويّت بە (خودا) بگەم
ئيدى تۆ كەى بوويت بەكچى تەنەرى دەريا؟
دەريا ھەرچەندە قول بېت
ناگات بەقولى زامى ئەوينى دەلەمەى من ..

ھەلتدەقورپىن و ھەرگىز روبرەكان ناگەنەۋە
مالى بىابان !!
دە مەلى لەۋىندەر .. لەكن (اھماموكتاھكەى
جارى جاران ..
چاۋەنۋارى ئەۋەتم دەستىخەيتە سەر چاۋەكانم
كە ھەرگىز دەست نادەيتەۋە لە پەنجەى
تەزىۋى شەقار شەقارم
چ فېكرىكە بەدۋاى ئەدرەسى (بادا) وىلىت و
پشتت لە سىبەرى حەقىقەتت كىردوۋە
لەسەر بۆردى (ئاۋا) خويندەۋە بۇ گەرىدەيىم
دەكەيت.!!؟

تابلۇ بىنازەكە .. تۆ لەۋنى چۈرەمى تەبىئەت و
من ھەنگاۋىكى بى سلايد
من دىلىكى (كۆد) كراۋ و
تۆ شىۋەيەكى خۇلاۋى سىخناخ بەپايز
تۆ ھارمۇنىيەتى ۋانەيەكى بزر بوون و
من مستىك ھەرەشەى مامۇستا ..
من سەرەتاي بىر كىردنەۋە
تۆ كۆتايى لەبىر كىردن ..
تۆ نازانیت نا ..
تۆ نازانیت بەكەرويشكەى شەپۇلى پياۋەتىمان
ھەلتدەلووشىن

چاویکی دی
 بیریکی دی بوومهوه
 تابلو قهشهنگهکی دیوی دوومه می (مؤنالیزاو دلّه
 واقعییهکی من ..
 چۆن دهتوانی عه یامیک به شه هوه تی به سته لۆکی
 قهده ره وه دوو گیان بیت؟
 ئه و نازانیّت ئاواز چیه و له نوته کانی فلچه
 ناگات
 به سه عه سفی خوره و گقهی کونسیرتیک
 ده تگریّت

وای .. وای له و کچانهی سهر میان جوگه نمی کرد
 به ناو که ناراهه کانی کچینیدا په لکیشیان کردم و
 له و سهری هاو کی شهیه که وه
 که ره تی ته فره دانی خه زان بوومه وه !!
 که ره تی بوئی پیاوه تی
 بوئی خو شور دنی ئاشبه تال
 ئاشبه تالی قلیبوونه وهی ره نگ بوومه وه ..
 که ره تی رهنگی بوراهه ی که ره نا
 که ره نای خه والووی مهلا بانگدان
 مهلا بانگدانی شه پر بوومه وه ..
 که ره تی شه ری وینهیه کی دی

ټه و نېگار کيښه ی تو ی بو ته نه ا جاري ک خه یال
 کردییت ..
 ویستوویه تی بتر پته وه له گهردوون گه ر بو
 فروشتنه وهش ییټ به خودا
 ترسی شه که تی گلور بوونه وهی زه مه ن ده که م
 بو نی یه قینی خیتابی ماسیگریک دیټ
 به دیار زه ریایه ک شه خته وه
 تو سه ر ناوی قه ده ر که وتووی
 گه ر ده ستم ناگریټ بو په رینه وهی شه وه کانی
 به ته ما بوون
 جاري کی دی مه یه وه ..

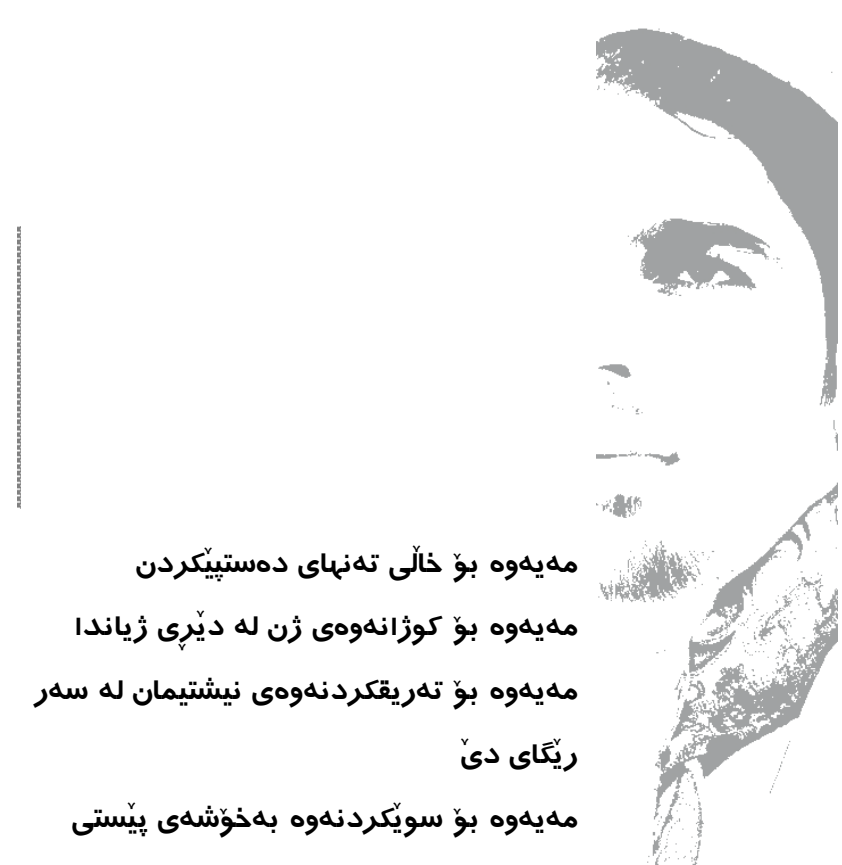

مهرو .. چونکه گه رانه وه درزیکی تره له سه ر
 شوینپی به فری سه فه ر
 درزه کانیش هه نگاویکن .. به شیکن له بهر نامه ی
 دووله تبوون
 دووله تبوونی ره نگ .. حه قیقه ت .. شه هاده ت
 .. نیشتمان ..
 هه موو بی ناگاین له و راستییانه ی په راویزمان
 خستوون و
 خه بهریشمان له گرنگی شوناسی قه فه سین ی
 ره نگ هه یه
 په رستو له قه بی حه وته می بو یه

يانى خۇ دۆزىنەۋە
گرىيانى پەپوۋلە
يانى ئاشتىبۈنەۋە مىندالەكان بەرەنگ ..
مىرۇقايەتى .. يانى عەشق و گەرەنەۋە بۇي
لە لاي لىبوردەيى ئىمە
ئىمە كە قەرەجىن
قەرەجى نىشتىمان.
نەۋرۆزى ۲۰۰۶ - كەركوك
* پارچە پەپۇي كۆن
* گومەزە، كە مىندالان لەخۆل دروستىدەكەن بۇ
يارى كىردىن.

مەيەۋە بۇ خالى تەنھاي دەستىيىكىردىن
مەيەۋە بۇ كوزانەۋەي ژن لە دىپرى ژياندا
مەيەۋە بۇ تەرىقىكىردەۋەي نىشتىمان لە سەر
رىگاي دى
مەيەۋە بۇ سويكىردەۋەي بەخۇشەي پىستى
خۇشەۋىستى
خۇشەۋىستى مىرۇقايەتى دەۋىت ..
مىرۇقايەتى يانى مانەۋەي ئەسەرى پاكى
يانى سىروشت
يانى ھەلاۋىردى وچوود
مۇنتىقى گول

وهرزی بېټساقه تی

۳۸

ماچه هه لاسراوه کان

۳۷

سینهی زهوی گولزار کردبوو ..

نکه نکی بوو

لیزمهی عه شقیکی خه رابات

ته نانهت ژیر کراسی پایزیشی

تهر کردبوو ..

تهر بوون .. گهرمبوون .. شانویه

هموو شتیکه بو تیکشکانی له شکری فه نابوون ..

شانوی ئه و کچانهی خویان به خشی به خودا

شانوی شاخه بی ئامیزه کان

ماچی سهر لیوی گوله کانی به یانیان ..

شانوی قینوسه کانی وولاتمه ..

ماچ

به نرختین گه وهه ری یاخی بووه کان

موگناتیبسی شاراهه

شه پۆلی ده ریا خه م گرتوووه کان

جریوهی ئه ستهیره کانی شه وگار

وه ک فریشکی ئاویته بوونیک

له لیوی کوتراوی بالنده نوشداره کاندایه نگی

داوه ته وه ..

جریوه م دی به بالای شه ودا

دهر ژایه خواری خواری وهی

ئه و چارشپوهی

به‌دهم له‌دایکبوونی ماچیکه‌وه وه‌نه‌وز بدات
چوارده ماچ
چوارده چرکه
چوارده خوله‌ک
چوارده کاتژمیر
چوارده رۆژ
ئیشکگر بیت بو له‌دایکبوونی نۆبه‌ره‌ی
نازی ماسیه‌کی کوپر
له‌ئه‌تله‌سی قه‌وزه‌کانی رۆئیای وه‌همدا
له‌جیی (گیغرای عیشق)
که هه‌میشه زیندوو

ئیره .. به‌لێ ماچستانه
وولاتی تینوو .. دوورگه‌ی تینوو .. ده‌ریای تینوو
دوا مه‌نزلگه‌و سه‌نگه‌ری یاد کردنه‌وه‌یه‌کی
خه‌راباته
له‌سه‌ر ئه‌م لیوان لیوه
تا دوا ئاهی ماچی نامۆ بوون
ئاره‌زوومان پیوه ده‌نی‌ت
ئیره بیابانی تینوو
ئاسمانی ماچه باران
مه‌لین کوا عه‌شق بو دیار نییه‌و به‌نده؟
پیده‌چیت هه‌ر ئیستا

کوفر ..

۱۶ - ۲۲ - ۲۰۰۵ کهرکوک

نهك لهړم

نهك له یونان

له دلی ئاوازو ټه و به هارانه ی بوون به پایز ..

که عه شق

دیواره سامناکه کانی خوشه ویستی

وهك بکوژانی (فالانتاین)

به ماچدا هه لواسیوه و

ورد وخاشی کردوون

وهك ئاوینه لیله کانی

کوفر ..

کوفر ..

وهرزی بېټساقه‌تی

٤٦

وهرزی بېټساقه‌تی

مائئاوایی له (ئاو)

٤٥

دەمكردە پەخشانيكې سوور
بۇ جلى ئاھەنگ وسەيرانەكانت؟
منت لەبېرە ئەى دەريا؟!
شەويك
لەسەر بندىنى قەلبەزە پوشت
سەمام بۇ كردى؟
دوو رۇژيش
ھەر خەرىكى تېك ئالان بووم
لەگەل رەنگى تۇدا؟!
ئەى (ئاوا)
شەپۇلان نام گەيەننەوۋە كەنار

ئاو گۆرمە ..
كېلەكانى ژوور سەرم
بەفر و تەرزە ..
ھەستم قرشيكى نەوسن و
دەرياوانيكي بى عەقلە
سلأو ..
ئەى دەريا سلأو ..
منت لەبېرە؟
زەمانېك بەسەرى پەنجەكانى گولەباخ
فلوت و كلارنىتى خورەو ھاژەتم
دەچرى ..

به كه لكی من نایه كه هه می شه ده جه تگم بۆ
 مه رگ ..
 مه گه ر پېواریكی بې سهره و به رهی وهك توفان
 له گه ل تۆدا بژی ...!!
 بمبه خشه (ئاو) گیان
 من كورې خاك
 گولانی هاوده مم وه نه وز ده ده ن
 هینده بانگیان كردم
 هه ناسه مان تیکه ل به یه ك بوو
 (ئاو) گیان
 مالاوا (ئاو)ی ده ستگیرانم

ئهی ئاو وه ره !!
 به توره یی اره شه با بلی بمبات
 به ره و
 ره به قترین ..
 پیروترین ..
 ترسناکترین ..
 خه مناکترین ..
 چالی خودا وه ره له وی بمسپیری ..
 ئهی (ئاو) ..
 ئیره مالی پر له ژيانه

وهرزی بېټساقه‌تی

با ماسییه‌کان زویر نه‌بن و نه‌گرین
به‌بیډه‌نگک ..
ده‌چمه‌وه باوه‌شی خاکم
چونکه سوننه‌تی کوferم زوړی ماوه ..؟!
مالئاوا (ئاوا) ..

۲۰۰۵ - ۵ - ۴

که‌رکوک

وهرزی بیتاقه‌تی

۵۴

وهرزی بیتاقه‌تی

۵۳

گەر چه په رنه ی گولەکان نه بوايه بۆ ياره
 په شيمانه کانمان ..
 ئەو .. جيهانيکی هه بوو
 بېدهنگی شهرمه زار به چپه ی رۆندکه کانی
 لیوی من و کلیلی جهلادو تاشه به ردی روومه تی
 که وانی تۆ له مایکدا ئۆقره ناگرن
 پچراندنی دارلاسیکی خوشه ویستی له گهره کی
 شووشه سوره کاندای
 واتای کوشتنی وهرزی منایمه
 دروستکردنی په رژینی باخچه کان به که لله سه ری
 په پوله

کاژی مار ..
 نیشانه ی له دایکبوونی قوما رچیه کی منالبازه
 به دهر له قاپووته که ی بهری ..
 من بویه عاشقی په پوله بووم ..
 دهمزانی دلّی نییه تا خراپه و ناشرینییه کانی
 په نجه ره به رووی گولی ناو ئینجانه کاندای بی
 تۆرینی ..
 کی رازییه ..؟
 به بینینی وینه ی هاودزه که ی له ئاوینه ی خویدا
 کی په پوله ی ده ناسی؟

تاکه کان له ده ست بده ین
ته هریمه نه کان زاده ی خراپ جوو تېوونی
په پوله یه .. درکه کان
له ناسکی وهرینی گوله کانه وه ته تروکین
ده باو ه شم پیامه که
په پوله یه کم له دوزه خه وه هاتووم بوئی
سهر برینی وهرزو
به شداری پرسه ی جوانی بکه م
راستی جوانییه
به لام هه موو جوانییه ک راستی نییه و دروش
زانستیکه

واتای له دایک بوونی ته هریمه نه
بویه من لیړه وه سوجه بو شیعر ی ته و شاعیره
دا دده م
چونکه ته ووتی: "وهرینی هه موو گولی..
هاتنی پایز نییه"
گوینکرتن له شه پوولی تینویتی و..
ته ماشا کردنی ره شېبه له کی ته رزه باران و..
خانه خوئی ئیوه له مالی میوانی ئیمه دا ملکه چی
نییه
بو پاکي ووتاره بی تامه کانی ته وان .. به لی
بیر له که سی چواره می کو ده که مه وه بهر له وه ی

وهره با درو له‌گه‌ل خو‌مان بکه‌ین .. له پېناوی
 نه‌زیف نه‌بوونی ئه‌م باخچه‌یه‌و
 له‌بارنه‌چوونی بېده‌نگی
 به‌ده‌ست ئه‌و پېن کرو‌شانه‌ی..
 سی‌وو ئاده‌میان زویر کرد
 به‌سه چی دی گول به باخه‌که‌وه نه‌ما
 ئه‌م قاره تاکه‌ی؟
 ته‌نافیکمان له بېده‌سه‌لاتی هه‌لواسی
 فه‌تازیای که‌لله‌پوری
 په‌لکه‌زېړینه‌ی ووشه‌کانمان پی ده‌ختکان
 ئاته‌شگه‌ی سه‌رفرازی پره له سیبه‌ری په‌یکه‌ری

سیاسه‌تی ووشه له‌سه‌ر په‌تی گومان یه‌کالا
 ده‌کاته‌وه
 منیش هاتووم درو‌یه‌ک بکه‌م
 بلیم: ژیان حه‌رامه بو ئه‌و ده‌للاقانه‌ی ناکرېنه‌وه
 به‌رووی تریفه‌ی ته‌نیایی و
 لاولاوی غوربه‌تدا..
 بلیم: گوشینی دلی شه‌قامه رووزه‌رده‌کان
 کفره .. به پیاسه‌یه‌کی شه‌قاوانی من و تو
 شیر هه‌میشه‌پېچه‌وانه‌ی خه‌ت ده‌نوینی وهره با
 واز له خو‌مان بینین .. واتا له درو
 با ژیان ناشرینکه‌ین .. ئه‌گه‌ر به‌درو‌وه جوانه

چەند جارېك دەستگیرانەكەى خۆت
 وەك جلكە كوښك ئەمدىو ئەودىو بكەى
 خەيال پلاوى كانارىيەكانە
 لە قەپالى پشيله دان كەوتووكان رادهكەن
 ئەم چەشنە مىكرۇبانە
 رادوى پەپوولە كەوتوون.. وان لە كوڵان بە
 كوڵانى شارى
 گوچكەماندا
 مال.. بە مالمان شارەزان
 بۆيە گول لە پەپوولەكانو

وونبوونى دۆزەخ
 وای.. لەدارېك دەچین
 گەلامان سەربو وەیشوومەى پايزيش نهوى
 نەکا
 جگە لە خۆمان ئاخر گەنيووى عەقلە لە مېشكى
 تەپيوى مندا
 وا باخچەى ساواکان
 پر دەكەم لە پيرە پەپوولە...!!
 زروانى* تەمتومانى "ژياو"*ەکانى ئيمەيه
 وا لە دووکانىكى لەشغروشيدا
 ئەشى لە شەويکدا

به رووتکراوهیی پی دفرۆشنهوه
 ئەم ئاسمانهشین ئەکاتهوه
 نهک له بهر ئەوهی بی گهرده
 بهلکو زهوی دهستی ناوته بیناقاقای و...!!
 دهیهوی باران راونی
 گهرووی ههوره تریشقه بنووسی
 چ سهیریکه خزوی دهم..
 ناکاو.. ناکاو دهکریتهوه
 بهلام ووشهکان دهترسن!
 دهلین: گه مژهیی شاعیرهکانه بهدیار چرای
 ههلبهستیکهوه

ئهوانیش له سروشت و نیگا بیزارن وای لهم
 وهرزه تابوتیییه .. وهرزی تار بوونی عهشقیك
 به فیکه فیکه جوانبازیك
 ئەگینا گهردون
 تابلۆیهکی بی گوناوه له گهلهری مروکاندا
 رقم لهو نیشتمانهشه که خۆری تیاکوژا
 بههۆی یاخیبوونی عهقلهوه
 مرو گهلیك ..
 وهکو بایسکیل سواری ویژدانیان بوون
 دوگماترین به قالیکن چۆلهکهی بنگویسه
 بانهکهی خۆمان

وهرزی بیتاقه تی

عەشق بچوک و زەلیلی دەکات
بەلام نەمدیوہ ..
پەپوولە عاشقی ئەهریمەن بی!!
جگە لە باخچەکە ی ئیمەدانە بیت.

وەسفی پەروینی پەپوولە دەنووسن ئەو پەیفانە
بشکینە کە نووسراوە
پەپوولە یە ک ئەهریمەن ی دەبی^٧
تازە بوویە تی .. مەگەر ئیمە بغرین
نە ک خزانی گوچانی دەستی پە یامپینەر ی ک ئەم
مانشیتە درۆیە .. بیسر نەوہ ..!!
بەرد چۆن بە ئاوسکی پر دە بیت؟ پەسین* کە ی
بە بی دەنگی ئاسودە دە بیت؟
قیبلە بە چی ئەتک ئە کری؟
ئەگەر وەرزی بی تاقە تی نە بی..
مروڤ هەرچە ندە گەرە بیت

وهرزی بېټساقه تی

٦٨

وهرزی بېټساقه تی

مهرگ پيم راده بویریت !!

٦٧

به ربدا ته نیو
ته تله سیکی پر شه پوولی بی به ندهر ..
دهر گا کرایه وه
کوچه کان پر بوون له تاریکی شهو !!
شوعله بزر بوو ..
گیژهلوه که ماچیکی به خشی به ئارامی ..
مهرگیش به زور سهمای به ئارامی ده کرد ..
پیوهره کان به دووی شه قامیکی نارنجیدا
ده گهرین ..
بو ته وهی دیداریکی ئهر خهوانی
له بن پایزی پرته قالیکی پالاس ئاسادا

ئاسمان ..
گریا .. گریا .. گریا
به سهر لاشه په مه ییه که ی وه نه وشدا
گریانیك وهك کوچی قهره ج ..
به ردیک شهقی بردوو
شاخ درووستبوو .. بیابان نه ما!
سهوزه لانی راکشا ..
ئه جهل گه شتیاریکی مودمنه به پیکه نین!!
دهیه ویت له فروکه ی زه مه ندا ..
دهست له ملی میگه لیکی که وی بکات ..
خه زانیش به په ره شووتی مینگه مینگدا

له گهل سه حه ردا

به عه شقی کی ده رزیله یی

پیش عهرشی عه زیم زیندوو مان بکاته وه

۳۰ - ۵ - ۲۰۰۶ که رکوک:

شه ویکی خنکاوی دوو شه ممه .

مؤمیا بکه ن ..

بوئی خاک

ههر له ورته ورتی پیره ژنیك ده چیت

که چه ند شهو له گهل مهرگدا رای بواردییت و

ئیستا ته ماشای ئه و په رده کرچ و کالانه بکات

که له و دیوانه وه

چه ندین شهوی سوور نه شته ر ده کرین ..

مهرگ .. به لی وا هاتوو له م که ره بانه پر

په نجه ره ئاگرینه دا

تاویک به دهماره سارده کانی به خته وه ریم

را بویری و

وهرزی بېټساقه‌تی

۷۴

شه‌تان و بالی با

۷۳

خۆم دایه پال سیبهری خه میك
بیرم له شهیتان ده کرده وه
چۆن ئه وه هه موو ساله
له دۆزه خدا ده ژێ؟!
ئه وه تا ئیمه هینده ی هه ناسه یه کی ئه وه ناژیین
هه زار و یه ك تف ده گرینه ئه وه زنجیره ی
تاله قژیکی جاویدانی پیوه به ستراره
دوو کهل له سه رم به رزده بوویه وه
دوو با لم لیروا ..
تاشه ره نگیزترین پر سیارم لیده رچییت و
خۆم له پیناسه ون بکه م ..

ئه ژدیه او هه ناسه کانی ..
پیا سه یان به رۆحی هیلکه شه یتانو که کان ده کرد ..
منیش نوکته ی بیابانم بو ته ری باران ده گیریه وه
ئاسمان بزه ی هاتی
سه ره مان بو مه راقی لاشه یه ک
له تور دانی هه وه سه بازی گرتبوو ..
گوچان سیحری بو مه رگی پارانه وه ی
ره نگه کان ده کرد ..
هه وه ره که قاقایه کی لیڤا
دانه سپیه کانی ئاسمان
له پر بریسه که یه کیان گرته چاو

يان پەرەسپىلەكە يەكى خاۋەن ئىمپىراتورىيەنى
تەمبەلى پىمان بىلىت ..
چۈن بالەكانمان تامى ھەۋرو بۇنى
(با) دەكەن!
ئەى خۇشتىرىن گوناھ
ئۇزۇن كۈن بوۋە
بەكەس ناخىرىتەۋە ۋەدەم يەك
مەگەر ھەموۋى بدىرىت
درۋىيە .. ئەم بالانەش درۋىن
ئەگىنا ھەرگىز بالەكانى ئىمە
بەجوۋت نافرەن

ھەمىشەش بىرلەشكەندى دەلاقەكانى
بىۋەلامى ۋىيۇمىدى بەكەمەۋە ..
ئەۋەيە دەستلىدانى شەيتان
لەكرانەۋەى پەنجەرەكانى پىكەنىن بەرۋى
(با)داۋ
كۇبوۋنەۋەى رۇخى ھىما ترسنۇكەكانى
نىۋ سىندۇقىكى مىشكەم ..
ۋەرە ئەى لوستىرىن ترس
زىر تىرىن پىكەنىن لەسەرى پەنجەكانىدا
ھەلۋەرۋە .. ئاگر ھەر ئاگرە
جا نەۋەى شەيتان نەۋى پىادا كىرىت

با لەئاسمانىڭدا بىر پەيت ھەممۇ ئاواز يېت
خۇ دەستىگىزنى تۇتقاناي بالەفرەيشى نەماو
تا لەرەنگەكان گۇرانى ژيان بېۋىتەو
با بىيە كىمياگەر
گەر نەتوانى توخمىك لەنەفامى بدۇزىيەو
ئىدى چى؟!
يان نەتوانى دەرگاۋانى (با) يەك رازى بىكەيت
بەئاشكرا كەردنى شوپىنى لەدىكبوۋنى ..
ژيان ۋەك مەن تۇتايە
يەكەك ئاۋ .. ئەۋى دى ئاگر
ھەي شەنگە بېرىيە بېۋەفاكە

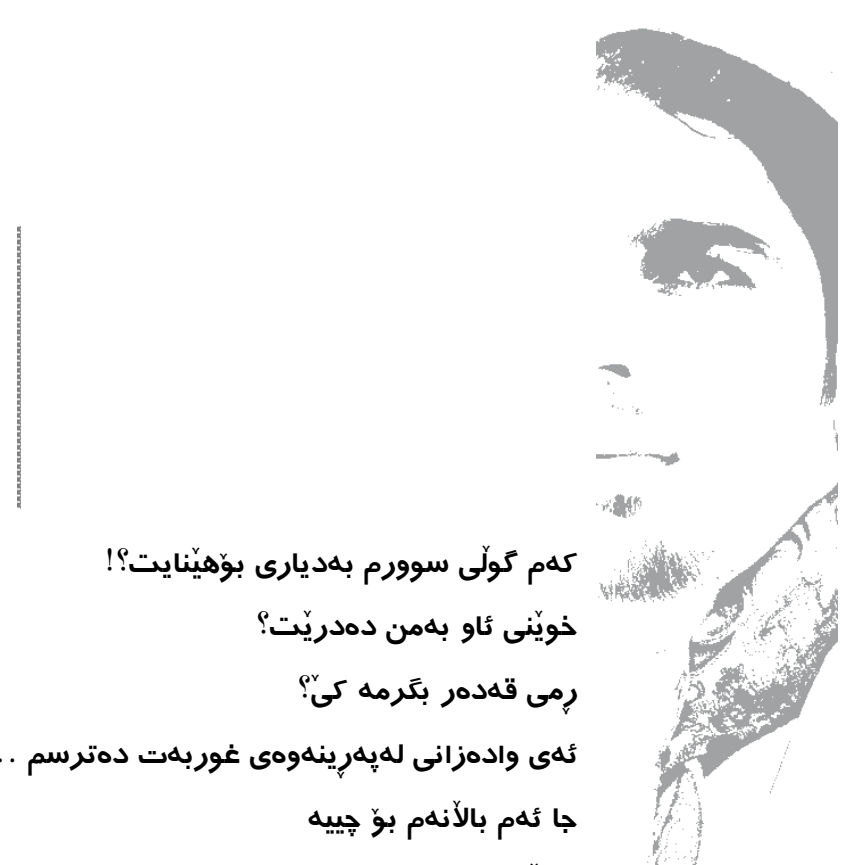
مەگەر بەمردوۋىي ..
ۋەك نەيزەكى خىكاۋ لەتەختەرەشى شەۋدا
شەيتان لەمالمانە
بەھىزىترىن پېناسەمان ھەمۇ ۋشەكانى ئاۋىيەو
بەس لەتاراۋگەدا سىچر دەكەين ..
ۋەرن سەيركەن
خەنەي قولىترىن مەرگم بۇ مەعشوقە
ناسكەكەم گرتوۋەتەو
تيايدا نوسراۋە:
جا چىيە با بىكەۋىتە دەريايەك ئاۋەو
خۇتۇ بەقومىك دەخنىكى!

(يىبابان)ى من و (باران)ى تۆ
 (بەھار)ى تۆۋ (پايزا)ى من
 (بچوۋكى)ى من و (گەرەي)ى تۆ
 (ئامۇڭار)ى تۆۋ (گويىگەر)ى من
 (مەھكۇم)ى من و (ئاكەم)ى تۆ
 ئەي ھەكىم ..

ئەم دەستورە دائىمىيە كەي ھەلدەۋەشپتەۋە؟!
 دەيى رۇڭىك ئەم فەلسەفەيە بەدىيەنم
 : "خۇر دەيىت بەئەۋ ئاۋىش بەخۇل ..
 ھېچ بوۋنەۋەرەك ئاتۋانىك بىستىك زەۋى داگىر
 بىكات .. رزگار بىكات ..

كەم گۈلى سوورم بەدىارى بۆھىنايت؟!
 خۇيى ئاۋ بەمن دەدرىت؟
 رىمى قەدەر بىگرمە كى؟
 ئەي ۋادەزانى لەپەرپنەۋەي غۇربەت دەترسم ..
 جا ئەم بالانەم بۆ چىيە
 غولام ھەر پىتدەگەم
 با عاشقترىن چەمكى لەززەت
 ئاۋزىكى خۇي لىبىدات
 يا من (پى)بم و تۋ(بال)
 ئاي لە (دۈزەخ)ى من و (بەھەشت)ى تۆ
 (سپىتى)ى تۆۋ (رەشىتى)ى من

وهره وهك شهیتان رابكه ..
رابكه لهززهت لیږهیه!!

۲۳ - ۱۱ - ۲۰۰۵

مه گهر به پچرانندی خزوی کلمدراوی
تاریکی و
شکانندی قغلی دهرگای بیده نگی پرسیار " ..
ئه گینا باله کانی (با) نامانفرینن
له م باخچه بهربلاوه دا
گهر من و دلداره که م سیویک نه دزین
گهر سهر که شیی نه نوینن
باله کانمان نادهن له شهقه ی خه م و ژان
له م باخه دا ده مانگرن ..
با رابکه یین ئه ی (با)
ئه گینا توش دیل ده کریت

ۋەزىيىتى بىلىش

۸۶

پىياسەيەك لەگەل باۋىمدا

۸۵

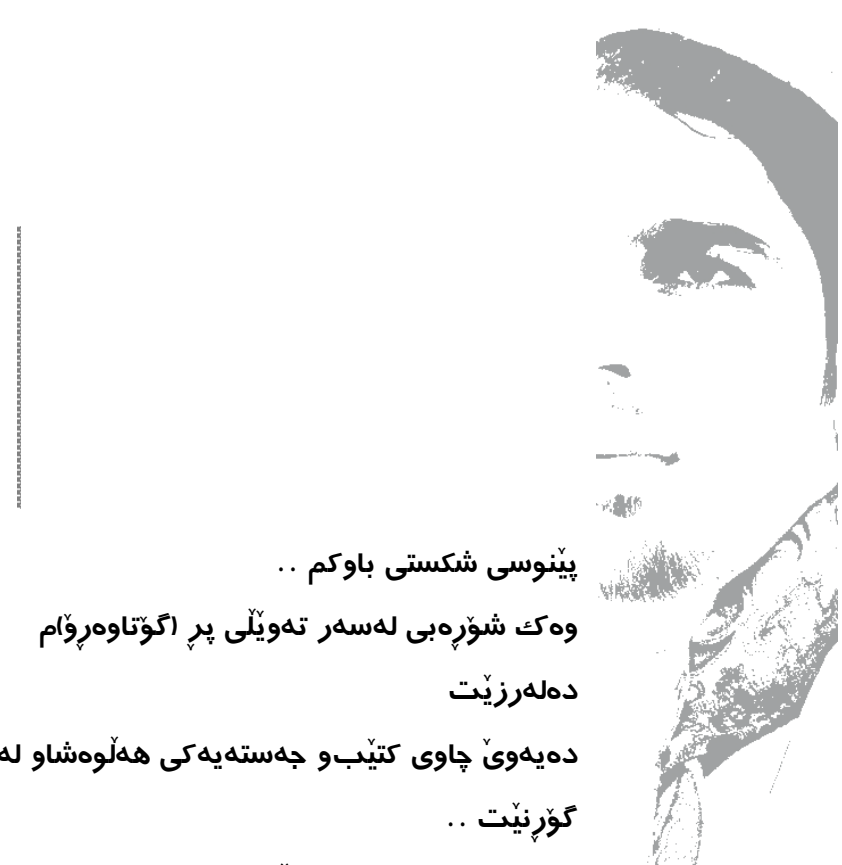

لېوی (چېرە) قەتماغ بەستووی باو کم
دەلیسیتەوہ ..

لەم گۆرەپانە چوار گۆلیەدا
ئیمە چارەنووسی کمان ھەبە بەبی سنوور ..
وہنەوز دەدات

ئەو لای لایە بۆ دەکات من تورە دەکەم ..
من چەلەنگی خۆمی پێشکەش دەکەم
ئەو رۆحم ئاوەژوو دەکات ..

کەچی لەیەک باخی عەدەندا ..
دەبینە لالەو نەسرین و نیرگزو گۆلە جاری ..
دەم ئەم زییە

پینوسی شکستی باو کم ..

وہک شۆرەبی لەسەر تەویلی پر (گۆتاوہرۆام
دەلەرزیت

دەیەوی چاوی کتیب و جەستەییەکی ھەلۆەشاو لە
گۆر نیت ..

خەریکە ھێرش بۆ آخرتۆلی (ھەناسەم دەھینیت
شەوم دەکات بە رۆژە گەمژەکانی تەوہزەلیم ..
رۆژیشم شەوہ

تف لە چەتاوہروی ئەو (چیلە دەکەم
کە چەند بی بەزەبیانە

سروودەکانیشمان ئازاد دەکات
 بەلام خۆر ئەو زورنایەى خوش دەوێت
 لە باخەلى شاخدا شیرى داوہتى
 نایەلى ھەروابە ئاسانى
 ئەستێرەىەكى بى ورشەى ئاسمانى خالى
 بەگرەویک ئەم میوان دارىیەى باران بباتەوہ
 بى گومان من و براکەم
 وەکو باوکی راستگومان
 بەم زورنایە بانگ دەدەین و
 شایىەکەش گەرم دەکەین !!
 کەچى دلنیاشم

ھەردوو کمان خۆمان پى ھەرامە
 ئاوازیك نەما .. ھەلبەستىك نەما
 دەیان جوانوى ھەراشى دەربەندى درۆى پى
 خەفە نەكەین
 باوكم ھەرچەندە جووتیارىكى باش نەبوو
 زورنایەكى باشى بو بەجیھىلاوین
 روژى من لەناوہراستەوہ فوى پىدادەكەم !!
 روژى ئەولە ھەردووسەرەوہ
 رووبارى تیا قەلس دەکات ..
 دەريا بەردىكى بەدەستەوہیە
 ئەیەوى ئەو زورنا كۆنە بشكىنىت

بەسەر ھەمان شەقامدا ئاژاژك دەدات ..
لە خەويدا گۆرانىيى بۆ دەستگىرانە ماندوۋەكەى
خۇى دەلپىت ..
لەم ئاھەنگەشدا
من و كاكەم لەسەر چۆپى تاگاۋانى.
ھەر خۇمان ھەلدەپەرپىن....!!!

۱۲ - ۵ - ۲۰۰۵ كەركوك پىنج شەممەى بى
ھىوابوونىك لە نىشتىمان.

ئىمە ۋاز لە درۆ بريسكە دارەكانى دارستان
ناھىيىن
بەلام دەرۋىن و
گۆرانىيەكانى (دۆنكىشۋىت)ى باخەكەمان
ھەرچەندە (ئارافىتە)يە
بەلام لىرە زەمەنى پى ۋاۋ دەكرىت ..
(ئارھان) ۋ (ئاخباران)ى ئەم دەقەرى سىر بوونە
ھەر دەمىن
ئەم زورنا (ئاتە شپارەيە)ش ھەركۆل نادات
چەندىن شاىى بەبى دەھۆل بەرپىكدوۋە
لەسەر رىتمى پىاسە كۆنەكەى باوكمان

وهرزی بیتساقهتی

۹۴

چاوه پروانی
یانی تهرمینالی تهرم

۹۳

لەسەر چیمەنێکی سەوزی کالی خەیاڵی
 ڕادەکشیم و
 خەون بە ئەلبومێکی نوێی ئەم نیشتمانهوە
 دەبینم
 کەپرە لەژیان
 پرە لەئاسوودەگی گەورە نەبوون ..
 پر پر لە لیبوردەیی گۆلی گۆیچکە فیل بو
 تیشکە ھەراسانەکانی بەغیلی ھەتاوو
 وینەکانی ھاوڕێیەتی عەدەنیان پییەو
 موژدە زیندوو کردنەوہی
 ئەو ھەموو جەستە ڕزاوہی عاشقان دەدات

بەیانییەو جریوہی ھیچ تەیریک
 خەبەریکی نوێی بو ژانیکی نوێی ئەم دەقەرە
 پینییە ..
 ئەگەر ھاتی لەنیو بیستانە زەردەھەلگەراوہکانی
 ئەم قەراغ شارەدا خۆتم پیمەناسینە ..
 قەلەباچکە نابوو تەکانی ئەم سەحەرە ھەرخۆیانن
 داھۆلەکان .. کۆمەلێک پەپوولەیی بیخەوسەلە
 پیلووی چاوہ کانم ختوو کەیی کوچ دەدەن ..
 ھەستدە کەم لەنیو پەنجە شینە کانتدا
 قژە کەم لەتەر مە گەلای سەر ئاویک دەچیت
 کەبەرەو مەلە کوتیکی نا وجودیی پەلکیشم دەکەن

پېكەوۋە شەق دەبەن ئەى نوئ
 نوئترىن ئەوئنى ئئمە
 دەر بازمان بكة لهههلهههاتنى خور
 لهبهيانئانى تهئىاي كفن درووهكان
 ههمووان لهپئناوى مانهوهدا مهترسىبهكان
 دروئنه دهكهئىن
 چولهكه دەر باز بكة
 ئەو بۆمانهوهى يهك وەر ز مئشكمان پردەكات
 لهجرىوه
 ئئمە ناتوانئىن چەند كافئك يهقئنى بۆحاسل
 بكةئىن

كهبهدووى گهمەى روناكى فانوسى دهستى
 جادووگهريكهوه ون بوون..
 ونبوون و بۆ ههميشه ئەوئىن لئره بارى ..
 بۆ قىامەت گولهبهروژهكان بهشهو هاتنه
 دەر وه تا ناكوتا تهمن ..
 شهمشههكوئره لهبهرههتاو ههكورما!!
 تۆ دئيت و من خهون دهئىنم خهون بهگهراڼهوهى
 تۆوه
 تۆ بئرت لههاتن نهكردووهتهوهو
 دلى من و پئلوئ ههئارو فهرشى سبئ رچاوى
 غهمكئنى دهريا

كەخەيالم بەدىار دىئاوۋە تىڭكەريوۋە؟!
 ناسكىتر لەكۆلمەي پەمەيى كانىيەك
 كەلەگىرەنى سىروشتەوۋە سەرچاۋەي گىرتوۋە
 تەبىئەتتە دەچىتەوۋە سەر وەخشەتى خەم
 بەبى ئەوۋەي نىيازى تۆلەسەندەنەومان بۆباس
 بىكەيت
 خۇپىبايى كوشىنەكەمان دەخۇپىتەوۋە
 كەبىرپارە لەنىوۋەشەودا بىيىت
 گازندە دەكەم كەلەكەشتىيەكدا بىمپەرىنيتەوۋە
 جەللاد ئىقتىتايى كىردىيىت
 دەمەوۋىت تۆبىيىت ئەي ژيانىكى نوۋ

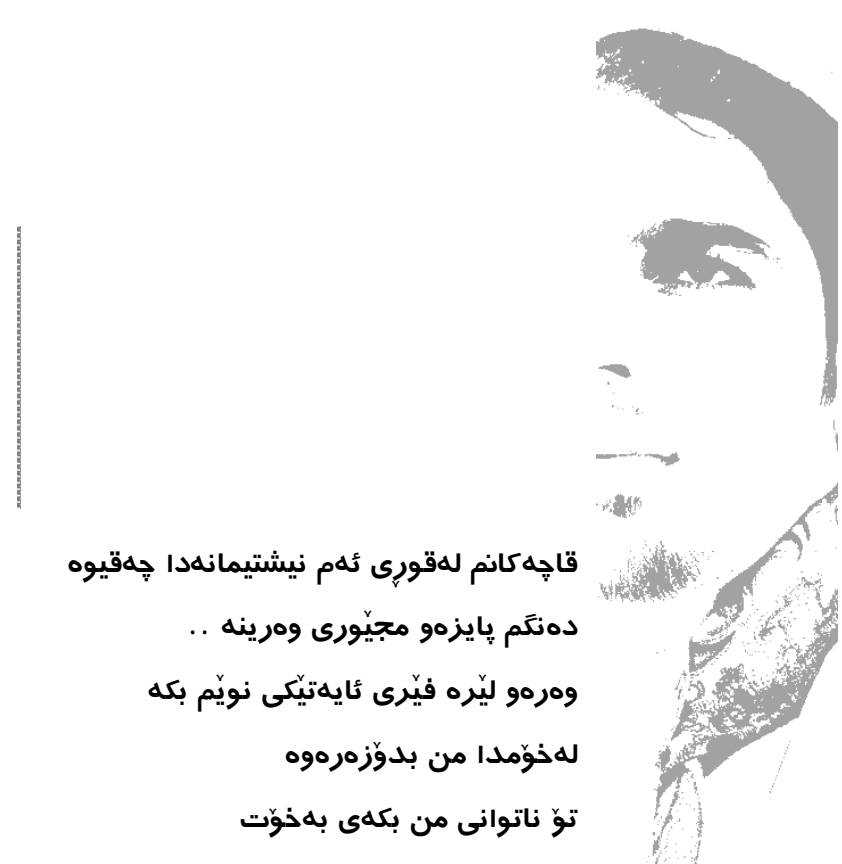
گول بۆمانەوۋە دەوۋەرىتو
 باخەوان بۆمانەوۋە رقى لە گۆرانە
 جەمسەرىيەكانى زەمىنەو
 زەردەوالە بۆ نەفەوتانە خەكىمانە پىئوۋەمان
 دەدات
 قوربانى بۆ ژيان ھەلدىتو جەللاد لە بۆمانەوۋە
 دەمانكۆژىت
 دەربازيان بىكە ..
 ئەم مەخلۇقاتە نەفەس كورتانە دەربازىكە
 تۆ جەستەي من لەژوۋى تەنگەبەرى زىندانى كام
 بىر كىردەنەودا يەخسىر دەكەيت

ټه ی نوی .. نویتر له ټیستا وهره ..

۲۱ - ۱ - ۲۰۰۸

قاچه کانم له قورې ټه نیشتمانه دا چه قیوه

ده نگم پایزه و مجیوری وهرینه ..

وهره لیږه فیږی ټایه ټیکی نویم بکه

له خوږمدا من بدو زهره وه

تو ناتوانی من بکه ی به خوټ

وهره دهرگا کانم گشت له سه رپشتن

ټه وه عه قلم کویراییه تی

که لووتی به پشته ملی له مپهره بیهوده کاند

ده ته قیټ

وهره دوو قسه له ژیاندا بکه و

دلی ټیمه جوان بخوسینه له بیده نگیدا

وہ روزی بے تاساقتی

۱۰۴

وہ روزی بے تاساقتی

دلّیا بن کچہ گانی دنیا
دلّیا بن شہیتانہ گان

۱۰۳

تاق تاق

تاق تاق

دەنگى قاپقاپەى سۆزانييەك لەگويمدا
چوون تەقینەوہى نامە نارنجیيە نارنجوکیيەکان
وہرسى وەدل دەبەخشن ..
سوپاس بۆ ناشوینی ناشتن
سیرسکە کچ مەرحەبا
تەمومژ بەخیر ..
جەھەنم مئاوا بۆگافیك خالی لەییدەر بەستی
کچەکان " ..
هەموو کچەکان

سېشى كورېك بەرلەوہى لەدۆزەخى كچيکەوہ
بېچيت بۆدۆزەخى خودا

"باربى مارمىلكەيەكەو پيى گرتووه

ئەمە ناكاتە ئەوہى من گەمژەم

ستايشى ئىواران دەكەم

سرى قالونچە كچى بۆ ھەلمايم ..

ئەمە بىر كەردنەوہيەكى خراپنەبوو بۆ

غوسلەدەر كەردن لەدلدارى حەشەراتەكان

هه لده وهرم و کچیک ماچ ناکه م
 ده بم به خو پریترین بالنده و فرین ناسم
 نیگایه ک بو کیژوله یه کی گزنگ به هدهر نادم
 نا .. کچه کان کچه زور ناشرینه کان
 نه وانیه ده فته ری پیلووی نه وینتان پره له زینده
 خه و له گهل مندا ..
 پره له شه یتانییوون
 له باوه شی خویناوی که سیکدا که له خه می
 زه رنه قوته یه کدا وشکه په لگه را
 مه له قتان دیت له خه سوودی تاره زووه گلاوه کانی
 من .. نه و تاره زووانه ی بونی نیوه

کچه جوانه کان کچه زور عه یاره کان
 شه یداییتان بو پیاسه یه ک له گهل خه یالی منیشدا
 پووچییه که وه ک ژیان
 نه زیفوونیکه له خوینی شه یتاندا ده تانگه وزینییت
 رامانیکه هه سته وهره کانتان به دهم بای خه والووی
 زه رده په ریکه وه
 ته سلیم ده بن ..
 حوکمیکه هه ر خوتان تییدا تاوانبار دهرده چن و
 نیوه ده بن به زیندانی و دلی منیش زیندان ..
 دلی من زه ریایه که له گه نین و حه ژمه ته کانی
 خالیوونه وه ی شه هوته ی پوچ ..

دنيايه كتان بۇ بينا ده كه م
 من تييدا نه بم
 من خه يالېكېم و له خه ويشدا نزيكبوونه وم
 مه حاليك يېت
 مه مکتان پر ده كه له (nt) و له شيوه ي بومبه
 چينراوه كاندا ده يته قينمه وه ..
 ليوتان وه ك پشتوييكي به مينچينراو
 له هه ناسم ده ئالينم و خوم نايه م به لاتاندا
 ئيوه پيم ده لين: "ئەي شه و پره شيكه كه تو
 ده تواني له يه ك ريكاوه به دووي به خته وه ريدا
 بگه رييت له ئيمه وه ..

ههره سي كرد به سيمبولي و
 گه مژه يي وه ك ويقاري فه له كناسه كاني دوړانيك
 ته ماشا ده كرد ..
 با هه موو كچه كان
 كچه ناسك و زور شيكه كان دلنيابن
 گه مه يه كي نويم پييه
 ئيدي چيتان بويينم
 بارانيك زووخاو خوشيوييت؟
 قورو ليتيه كتان له شيري مه كه كاني خوتان
 بودروسته ده كه م
 تييدا بخنكي

دەلېم: گەورەم پەپوولە .. تۆ چەند فرسەخېك
بېرە بۆ ماچى گول
تۆ بمرەو تەنھا بۆنى يەكگول بکە
تۆ لەو ناسکتر مەبەو و باگولەکان لەچەمۆلەى
کچەکان
کچە شوخ و کيوبيدەکان دەر باز بکەين ..
منیش يەخسیريکم لەسيبەرى وەريوى گولى نيۆ
پەنجەى ژەنگاويى
کچەسۆزانيبەکانى ئەم شارەدا
ئەوين موعتادەم دەکات
وەك ئەوەى کچەکان دلميان لەنيۆ

لەکچەکانەو ئەومید بدوینە ..
من دەلیم: "هەموو رېگاكان تاقیدەکەمەو
ئەو رېگایانەى بۆنى ئیوہى (۷۰) سەعات لیو
دووورە ..
لەسەرە رېی جەللادەکاندا خۆم دەکەم بەپرد
بەو مەرجهى بەختەوہرى لەئيوہ یاخى بېت ..
پەپوولەيەك پیمدەلېت: بمسپیرە بە رووکەشى
گولان ئیستا مالیان وا لەگەرەكى ئینجانەى سەر
لیوى بەلەکوئە هەتیوبازەکانە ..
من دەلیم: ئەوان جوانترن کەئیمە بۆ کچەکان
کچە فیلباز و دلبەرەکان، ملیان هەلناکیشین

لیباسه ټاگرین و خوینلیې براوه کانیان ده کهن
 به خیرې پیم ..
 ټاواز بوگورانی سه فهریک دابین ده کم
 به ره و میهره جانی بیابان بچیته وه
 کچه شه و گهرده کان له نیو دهنکه لمیکدا
 ده مخویننه وه
 له ژیر گوله هه نجیریکې درکاویدا شه و یکم
 بودروسته ده کهن
 ټالتر بیت له ناشتنی تهرمی وه فا
 نه خشینتر بروانیتنه که له گه تی ټه و خیانه تانه ی
 به (با)دا پوستانکرد

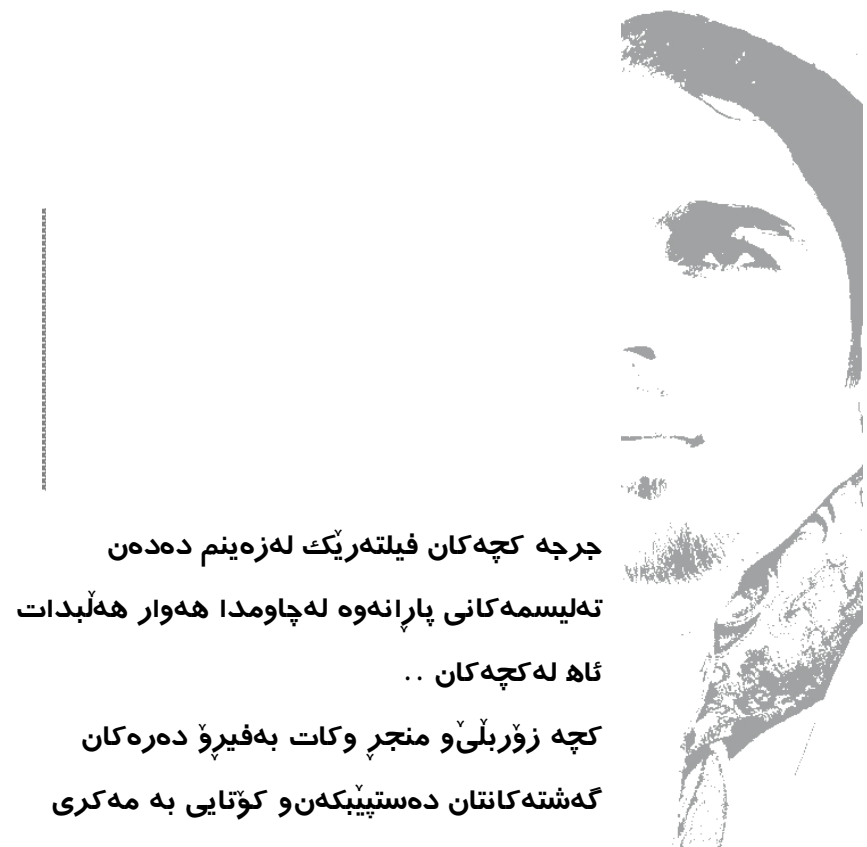
لیوه ته زیوو که زییه بزماری و خهوی سهر مه مکه
 چه پای خهزه لوه ریډا کروشت
 تعاون لیمده دات و سسته ره کانی بیماراستان دلم
 به دهرزی ټه وعیشقه نه خوشه یان
 ټاژن ټاژن ده کهن ..
 فکور ده بم و په ره ی شيعره کانم چوون پارچه
 په رويه ک
 له سهر شوینر اگوزهری سوژانیخانه کاند
 راده خه م
 کچه کان پیده نیې به هه لبه سته کانمداو
 (مه مکله)ه کانیان ده ټاژوونه سهر په ره که و

مەرحەبايەكى راستگۆيى لەخەودا بىكەن و
دۆستايەتى دۆرانتان دەنگى مندالى بىرھىنامەو
كچەكان .. كچە زۆر شەيتانەكان
ئەو كچانەى لەخۆم تەرەم دەكەن ..

۳ - ۳ - ۲۰۰۸ كەركوك

جرجە كچەكان فيلتەريك لەزەينم دەدەن
تەليسمەكانى پارانەو لەچاومدا ھەوار ھەلبەدات
ئاھ لەكچەكان ..
كچە زۆربلى و منجر و كات بەفیرۆ دەرەكان
گەشتەكانتان دەستپيىكەن و كۆتايى بە مەكرى
كوشتندەى چاوە بزۆكەكانتان بىنن
گەشتيەك بىكەن بۆ خۆرئاواى ويژادن و
پرسەى دلىشكانى كورەكان بەسەربكەنەو
لەھجەيەكى نوێ بۆ پاكبوونەوێ تەرمەكانتان
لەشەھووەتى پياوەتى لەكاژى درەختەكانى فرپن
بەشەراىدا ھەلبكۆلن

وہ رزی بیت ساقہ تی

۱۱۸

یہ سالی

۱۱۷

یہ سالی

منالی بخه وینه و ئاورې مده وه
 باران بخنکینه و ئاورې مده وه
 (ئاورېک بتورینه و ئاورې مده وه
 ئومیدیک نییه ئاینده مان کامه رانییه کی ره زه
 گران پیشان بات ..
 پرووناکی گوم مه که
 سالنامه و
 جهژ نانه و ته ور نامه و
 باویشک نامه و
 رۆژگار و کاتژمیره خه و تو وه که ت هه لک ره و برۆ ..

ئاورې مده وه ..
 زه مان کاتژمیره که به دهستی هه موو که سیک
 ناکات
 ئه ی ره شتر له مه خلوقه کانی سه رده می
 کو تکریتی وشه و
 ته مه لتر له میوانی جه تگه له کانی دامه زرینه ری
 خوین هه لکشان ..
 ته رمیک بده به شان تاو ئاورې مده وه ..
 ته مه نیک بنی چالی ساله وه و ئاورې مده وه ..
 گوزگییه که بشکینه و ئاورې مده وه
 خوشه ویستییه که بنیژه و ئاورې مده وه

بۇ.. پايز له گەلای زەردى مردن نه چيټ !!؟
 بۇ .. بۇ ماچ له يادگارى شهويكى تالى تو، قيز
 بکاتهوه ئهى سال؟
 برؤ .. مهيهوه
 پهنجهره يهک يهخه م راده وشينيټ و
 چاوم تاريکيه کهى ئه و ديو کوشتنى زات
 ههست پيدکات
 که ژيان لای پهنجهره کان نه ماوه
 پيوسته گوله کان به زوير بوون له خور و
 پهنجهره ش به داخستن له (الاولاى قايرؤسى
 ههلبزکانى پيدکاتى سزا بدهين ..

له م گوزهره بيټالييه .. ئهى (پهپوله) خو تو
 دهزاني بيټالييه
 خو تو سال نانسى ..
 چهند شادومانى ئهى پهپوله سال نانسى
 بو ديټه باخچه كانى وهرينه وه؟
 بو ديټه دلې كرمه ژنهى مجيوره وه؟
 بو ديټه پياسه كانى سهرى سالى سههوله وه؟
 بو ديټه ناو ويټه يادگار ييه كانى بيا بانه وه؟
 بو..؟
 ئاخىر خوش نيبه (ئاو) وهلامى ماسى نه داته وه ..
 هه نارېك گوى له زهنگيانه نه گريټ ..

کې وه ک من هه ناسه ی سیخناخ و
کوکتیلی هاوړپیه تی و
گوپلی بهخته وهری و
(دلگهش) یی نا هه مواری بن درک و
گه شیبینی له قومارخانه کانی سالد ا دؤراندووه به
مه خسه ره یی سه راب؟
له م خاله خه جاله ته وه ده ست پیده کات ژیان ..
منیش وای ده بینم
سالم لی وون ده ییت ..
کس نییه به دوایدا دؤزه دؤزه بکات
عیشقم لی ده که ویت ..

ئه وان رپیان پی گرتم .. ئه گه رنا (با)
پولیسما نه کان
پرچی تر یغه یان کرد بووه ته ناف و سالیان ئه دایه
به ر خوړ ..
له گهل دارته لی کاره باکانیشدا به دم امله
تاتکی اوه
دلدار بیان ده کرد ..
دوو پرووی ئالای سه ر ویستگه کانی نائومی دیش
نه بوایه
کو تره باریکه یه کی بی هیوا سیخوړی بو
(بابانوئیل) ده کرد ..

ژنيك وای به كچه كهی ووت: كه ئهم سال
وهرزی دلدارى نښه و
سالى (شوو) پیرا نه گه یشته .. !
تابووتيك ئهمه ی چرپاند به گویي تهرمی
شههیديكا ئهم سال (بييسالييه)
جولانه يه ك له شارى يارى به منداليكى
ووت: "كورم مه فره" (بييسالييه) ..
سه ده فيك به قرخه قرخى ده ریاوه وای ووت
:ئهم نائوميديهي كه نار بیسالى پيوه يه.!

په ره سيلكه يه ك شوينه كه يم بو تاشكرا ناكات
ياده وهریم قلپ ده بيته وه ..
پرته قاليك خوۍ ناگوشيت تا ليمويه ك بوۍ
بگريت
روژيك وه سيهت بو ساليك مده نووسيت ه وه ..
هفته يه ك ناموزگارى مانگى ته خيري زه يستانيم
به ساليكى تازه وه ده كات
قه لافه تی په پوله حهيران بو ساتيك مه ستبوونى
باخچه ده ليت:
ئهم سال (بييسالييه)
له قله فيك وای جاردا ..

عاره قېکم، تا بمېنمه وه ترشاوترو کهفته کار تر
 ده بم ..
 بېساليه ته زيزم ..
 ئېتر بير له (کريسمس) مه که وه
 نا .. بو له مه و دوا ناييت بچينه دهره وه ..
 قولانجېکمان ناييت بو يارييه ئاگرينه کان
 خوله کيکمان نامييت بو تهماشاکردني مانگ له
 ئاوينه ي کاني
 ئاي چ روژيکي سهخته!
 ناتوانين (بابا نوئل) بيينين؟

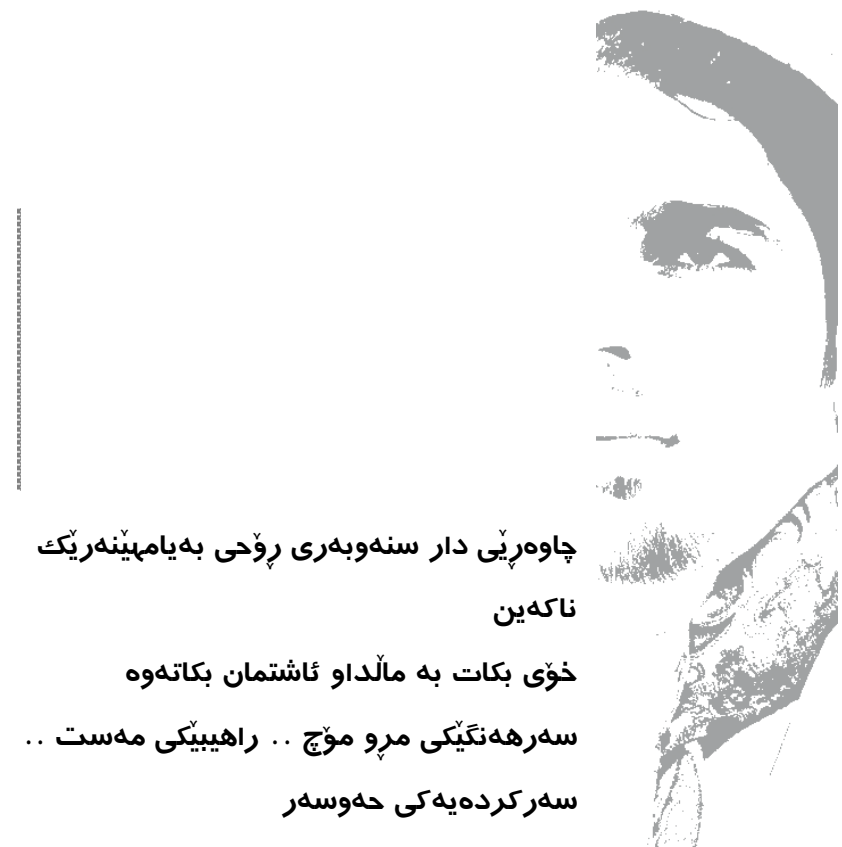

گلويپک له نيوه شه ودا به دهم خه وه وه هاواري
 به سهر شوسته يه کي بو وراوه دا ده کرد : " سهری
 سال نايينم، ده شکيم " ..!
 ته له به يه ک له مه سچيکدا بو ره حله که ي ائهم
 سالمان لي ناچيته سهر، هه موو دهمت پر ده که م
 له قوږييه بو (سهری سال)
 گوژانيه ک له پيري توره ده ييت
 ئهم جوږانه ي له دلي بارانه وه پيدهلېت: " تف له
 سال واگه ياندووتي به م خه راباته " ..
 من سه هوئيکم پيم بلين (ئاو) ناگه مه سهری سال
 ده تويمه وه ..

به جاده پر له ئیتیزاره کان ..
 ئیمه بهو رۆژه پرووناکانه ی لای تارماییه کان
 بارمتهن
 ناتوانین ، له سه ر کیلی گۆره کان بنووسین: ژیان
 مرد ..
 ئیمه ناتوانین بهرپکهوت گۆله کانی (باپیره) ئاو
 بدهین ..
 وا من بووم به قوتبی نائومییدی له م زهمه ریری
 عیشقه دا
 بووم به په یکه ر ..
 بووم به شه پۆل و نه گه یشتم به که نار

چاوه رپی دار سنه و بهری رۆحی به یامه پنه ریک
 ناکه ین
 خۆی بکات به مالد او ئاشتمان بکاته وه
 سه ره نگیکی مرو مۆچ .. راهیبیکی مه ست ..
 سه ر کرده یه کی حه وسه ر
 ده بن به (با بانوئیل)
 هه ر له ئیستاوه فیل له مندا له کانمان ده که ن
 ئه م سا له شه رمانه ی من هه ر رۆژیک بیت
 ته سلیم به میژوو ده بن ..
 ژیان به شی شه ویکی پی نه ماوه .. تا من
 پیاسه کانم بهو سه رمایه بغروشم

بیه ویت به ته و قه یه ک ئه ستره یه کی پهراش
پهراش
بخاته حوکی نیگایه ک
له پهرانه وهوه بو مانگ ..
هفته و روزه کان رجم ده کرین،
ئه گهر به یه که وه ته ماشای کاترمیره کانی دهستی
پهرینه وه له (سزا) بکه ن
ژیان وه ک جاران نه ماوه
ئیستا له خوی بایی بووه ..
نارحه ته به و گولانه ی کلپته ی به فری کاره سات
له سهر لا ده به ن

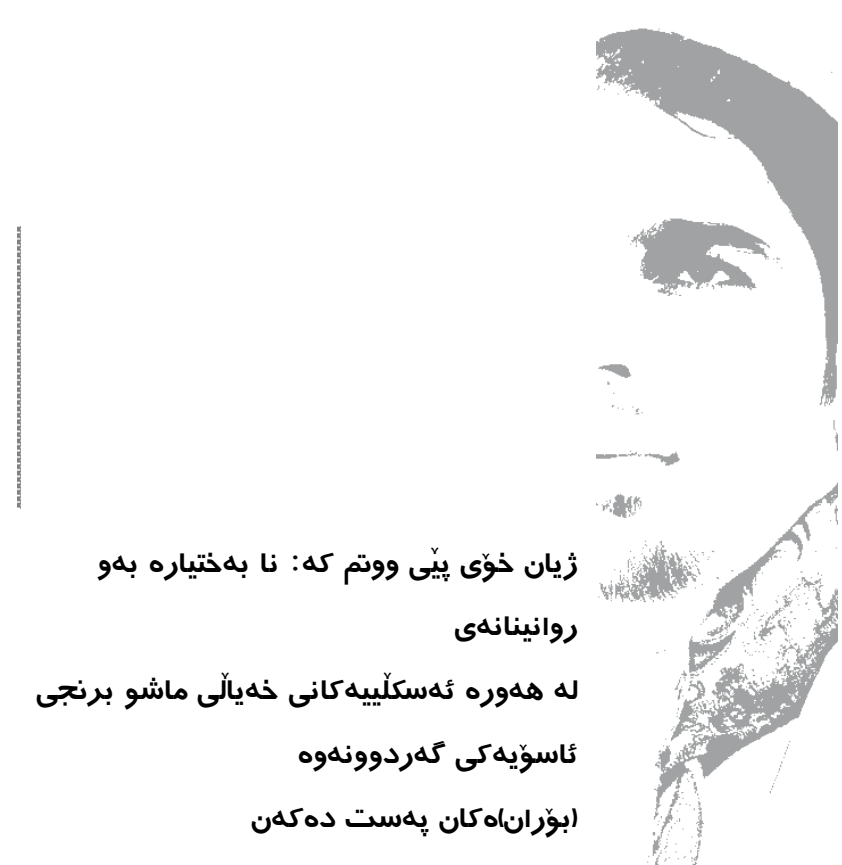

بووم به کرپوه ..
بووم به (سیمپاره) و سالیکی ژه نگاویم خاوین
نه کرده وه ..
چهند نا به خته وه ره ئیستا
ئه و سه ولهی قیافه تی له ئه ستوورایی ئاوی
ئه ویندا
تووشی فقه راتی په ژاره ی به له مه کان هاتووه ..
چهند مولحیده ئه و ساله ی بیه ویت
گهردن ئازادی له گوناھی وهرزه هلدیره کان
بکات
وهرز چهند کافره

چەند خوښگوزەرانە گول لە وروووەی لای ئەو
(سال) بوونی نییه ..
ئەو دەردی کریسمس ناکیشیت
نازی ریحانە چارە رەشەکان نادات ..
گول نازانیت درناخی ئیکس پایەری شەوبۆیەک
بۆ پیربوونی مەینەتی پایزیک بدزیت
ئەو کالغامە بێر لە زۆر شت ناکاتەو .. وەک
باخەوان و باخچە لەسەری ریک کەوتوون ..
ئەو دەچیتە مالی بوراقی مستە بەستووەکانی
ئیرەیی و

ژیان خۆی پێی ووتم کە: نا بەختیارە بەو
روانینانە
لە هەورە ئەسکلییەکانی خەیاڵی ماشو برنجی
ئاسۆیەکی گەردوونەو
(بۆران)ەکان پەست دەکەن
ئەي (با) .. لە سەفەرکردنی گول و
راکە راکە باخچە تورە مەبە بەدواتەو ..
ئەوان لە ترسی (کات)ەکان .. (مەکان)ەکان جی
گۆرکی دەکەن
گول چەند پاک و سەلارە کە سەلەکان نابینیت

ړاوکهرېک دهیه وېت به (خویندن) ړاوم بکات و
بانگم ده کات ..

نیچیره کان بزه یان هاتی هه موو ړوښتین ..
ئهو دهیووت: بارووده کان بخهینه میښکمانه وه ،
فیشه که کان له سهر زارمان قاو نه دهین ، تا
ئاوس بوونی گولله ..

کاژمیره کان (۱۲) یان تېدا نه ماوه ..

(۱۲) ی ړېک ړه دوو که وتووه

ړه دووی بیره وهری ..

بیره وهری ئیمه ده ژنیټ

بیره وهری .. بهله سه و منجرمان ده کات ..

میوانی رښتالهی دلره قی ئیغلاسی دیلیک به
دادی توانه وه ده بیټ

گلهی مه که .. ئهم سال ناتوانم کارتی پېرؤزبایی
وه رینی گه لا کانت بو بنیرم

نه ناسیک ههر له خو یه وه پی ووتم: " ناشرینترین
سه پانی دنیای (به تال) یی ، بمره جوانتری " ..

ړاهیبیک له بهینی دهر گای دیره که یه وه ئیلنجی

هیموگلو بیینی ئیمان که ی ده دات

ئهی سال .. تۆمان پیوه نایه ت هسودنر له (ئاو)

..

لای غەربان بېسالییەو نا (ئاگان لەوەی گۆرستان
 کۆدەکانی کەشفو
 نیشتمان قغلیکی ژەنگاوییه وەکو سەرم ..
 باوەرم بە داھۆلەکان نەماوە .. گەر فیل لە
 دزیکردنی خوشمان نەکەن ..
 باوەرم بە جەنگاوەرانی رپی (پاکي) نەماوە
 گەر نەسەبی خۆیان لە تاقیگەکانی پرسیاردا
 نەشۆنەو ..
 باوەرم بە گۆرھەلکەنەکان ھەیه ..
 ئەو درەختانە لە گۆرستاندا بژین
 ناتوانن زیندەکی بەدەست یینن ..

بیرەوهری ئایندەمان لی دەشاریتەو
 بیرەوهری ئیمە ، (داخ)مان دەکات ..
 بیرەوهری لەدەریادا دەمانفرۆشییت
 ئەوکاتە دەمانفرۆشییت
 کە کەشتیەکان نایەنەو بۆ گوزەرکردن بە
 تەراتینی دەریادا
 (با)یەکانیش بیکەستەری دەستەواژە ناو
 دیرەکانی (ئاوان) ..
 لە دەریا بېسالییەو ھەلکشانەکانیش ڕوو نادەن
 لە رەگەزنامە بېسالییەو کەس لەدایک ناییت

دەببەت ھەول بۆ (ژيان) بدەم ..!!
 ژيان سەرى ھار و ماری تېدايە .. وەرە با بژين
 خۆمان بەختەوەر دەبين
 ئاھ لە مەمىنبوونى دلم .. لەسەر خواستنى
 قودرەت
 لە سوورىي پرومەتى کورسىيەك
 بۆ پشوودان ..
 بەختەوەر بە .. ئەو كاتەى ئازارەكان ھى خۆتن
 ھى مەرقايەتین ..
 ھى پەنجەرەى ئاسمان كەوەك فارگوونى رزىو
 دۆشداماون ..

باوەرم بە دارگويز نەماو ە رۆژيک بېبتهو بە
 نىشتيمانى (سمۆرە)
 يان كورپكى بببەت بە دارههلوک ..
 پەنجەكانى كچينى بېبتهو بە شولەكەى دەستى
 (مامۆستا كەريم)* و
 بېبتهو بە تەختەشۆر و بەرگى سال لەبەر بکات
 سالى من راپگرتووم .. لە ويستگەيەكدا راي
 گرتووم
 دەيهوييت کوتايى بە بەربوونەو ەى ئاورنگى
 پليكانەكانى گەلا بېببەت ..
 پيش ئەو ەى بەدواى بەختەو ەريدا بگەرپم

(با) كەى سىستەمى نا جوامپىرىو (دووشەفتى)
 ھەلكردى دەگۆرپت؟
 ئەى (با) كەى لە قولى برىنەكانى مەلەكوت
 دەگەى؟
 زلغىج لە دار سنەوبەرەكان دەبارپت كەى دپت؟
 ئەم (پياوہ) كەى دپت بو راکشان؟
 من و بەردىك لە عىشقا سوواين، تپر تپر كولان
 ..
 بەرد عاشق و
 من (سالژمپراپك رەق وتەنیا

تەوہزەلى دیوار ..
 بەدمەستى دەرگا ..
 لەبىریان چووتەوہ ئیمە پپچەوانەى ئاراستەكان
 دلە کوتیمانەو
 وپژدانى سال وایه:
 چکلیتی نوزە نوزى ھەفتە و مانگەكانى رپحانە
 کوشتن بو باخچەكانى (ئاو) ببەینەوہ ..
 ئای چەند عەریزەنووسپكى نا (ئاگا)ین
 نا(ئاگا)ین .. لە برپنى قوئاغەكانى تەواو بوون
 لەلایەن سالەوہ
 ئیدى كەى شەوى زاكیرە ووجودى رۆژ بپت؟

وهرزی بېټساقه‌تی

۱۴۴

بو شاییه ک له گهردوونی ده‌لاله‌ته‌کانی ئومیدما
هه‌یه .. ناوم ناوه (بی‌سالی) ..

به‌فرانباری ۲۰۰۶

که‌رکوک

۱۴۳

وهرزی بېټساقه‌تی

۱۴۶

تهرمه‌که‌م
نشینگه‌ی میرووله پیره‌کانه

۱۴۵

بزمنډوکی شاگرد له کافتريای دوزهخی گوړه
داخوړاوه که مو
شه وگهردی خان و مان و عیاری زانکوۍ
نالوده بوون به ترس و
سیرسکه ی میباز که سهر کوڼانی هه موو
WC ییه کی گرتووه و
مارمیله کی بیده نگی کینه له کلکی غه بیه تچی و
عه نکه بووتی توکنی به دینی به دبین و
له دوور یشه وه: میړوله پیره کان .. هاو لاتیانی
نیشتیمانی گوړم و
دوور تریش جرحه غه نییه کانی ناهه تاو

نامرم .. که مردووم
زیندوم ټه و کاته ی میړووله پیره کان ژماره
مؤبایله که م له بیر ده که ن
رزان له وه ختی ټه لقه گوړپینه وه ی (گه نین) و
اوورد بوون ادا
مامه لاهم پیوه ده کات
ده مغرو شیت هه ر راجم ده کات
کرپاریکی زوری بیخوین
له دوپشکی ته ر یقه ت و
هه زار پیی بیټینتیمای دزی هه وسه له دریژو

بەختەوهرى .. ئەو كاتەى لەرىكوۋى گېلىدايە
 بەسەرماى بەفرى خۇشگوزەرانى
 مېوانخوانىم دەكات ..
 مېرولە پېرەكانى ئەم دۆلى حەسارەتى
 شادومانىيە
 لەپەنجەى پېمەو دەست بەخواردنم دەكەن
 مېرولەكان .. ئەو تەرمە گەورەيەى من لەنوكى
 چلېكەو
 بەرەو مآلە دەرزیلەيەكانیان راپېچ دەكەن
 چى لەمېروولە بچوكتەرە .. ؟!
 كى تەرمى مېرولە بەلۇرى دەگويزىتەو؟

سەودام دەكەن ..
 كلۆلىيەك ئىنجانەى مەرەمەت گلۇر دەكاتەو
 قەقنەس سل لەتارمايى(لورەى با) دەكات
 توتىيەك .. لەكەشتىيەكى نائومىددا ..
 خەونە ئالۇسكاوكانى كۈنەپەپوويەكى
 تېرۇرىست
 لە سەردابەكانى تەنگەدەرونىي گىادا
 شىتەلدەكاتو
 رىوايەتەكانى دۆلغىنىكى رېوہلە
 لەگەشتىكى ئاوى سوارچاكدە بۇ حەزىنىي
 ئەرشىف دەكاتو

مېرولە گچكەكان تەرمى من ونجر .. ونجر

دەكەن

پاساريهكان كويوه چوون؟

كويوه چوون پاساريهكان؟

پيش ئهوهى گهلا ئيسكهپهيكهري نهگهتيم

بهسەرليشيوان دابيوشي

بهپاساريهك دهليم: بهمندالى نهكوشي ..

هاورپيهكى بهوهفابه ..

وهره روحم بكيشه: مېرولە خواردمى .. مېرولەى

گچهكه گچكه

۲۱ - ۱۲ - ۲۰۰۸ كهركوك

كى لهئاگرېكدا لاشهى مېرولە بهبى سروتى ئاينى

(گل) دهسوتينييت؟

مېرولە دهمسپيرييت بهورته ورتى ئيشكردى

ورد بېچووهكانيان جولانى بهپيلووهكانم دهكەن

قولايى چاوهكانم دهكەن بهمهلهوانهگه

مېرولە پيرهكان .. نهخشه بونهوهكانيان دادهنين

تهرمهكهملهخوم جياناينتهوه

وهك خوانيكي خودايى لهژير پيىامېرولە

بالدارهكان(دا) (تل) دهدهم

مېرولەيهك لهجيى فيشهكيكى سهرمهوه

بهيهك پيك شهراى دهماغ سهرخوشه ..

وهرزی بیتساقهتی

۱۵۴

وهرزی بیتساقهتی

۱۵۳

گریانی گیانه لای گیا

من بېئهوین و
نیشتمان بېحه قیقه ت و
جوانی له مه زادخانه و
گریانی دایکم بوگیا و
ئیستای باخچه ی شار له فیستیغالیکی ئینجانه دا
هیشتا گول بوون ..
دوو میروله له پاژنه ی پیلاوه کانی گه لادا
خه وتبوون
وهرین ئابرووی بردن ..
میلودی مروقایه تی له زوربه ی WC ییه کانددا
ده سی به لووتی ئازادییه وه گرتبوو ..

دایکم بوگیا گریا ..
قورگی پر بوو له ره یخانه
به ده سته کی ته زبیهاتی به ده نکه تری ده کرد
به ده سته که ی دیکه ی هیشووی بو شه راب
ده کردین
گیا وشک و برینگ وه ک شه ره فی
پاساری میبازی ده ملیکاوی ..
ده شت سوتاو
کانیاوی کورته بالا که نه فته و لاواز
چومی ئوغر ده کرد ..
دره خت بیکار و

خوايش گيايه كان سزا ديدات ..
دايكم چەند وردبينه! بۆ گيا گريا ..

۲۵ - ۴ - ۲۰۰۸ كەركوك

مندالەكانى ھەورو نارنج و درۆى گلۆپەكان
ھاوتەربىي شيلەى لىوى پشيلەو توولە دلدارەكان
توور دران
مىژوو خەتفى كردن ..
حەقيقەتې ژيان
وەك حەقيقەتې تۆپين گەش و نەخشين دەينواند
كەچى دايكم بۆ گيا گريا !..
لەگيادا قوربانىي تاوان و
لەتاواندا مروّف و
لەمروّفدا تاوانى بينى ..
دايكم خواى بينى كاتىك: مروّف ژيان ئازار ديدات

ټاو له ئیلحای تیشکدانه‌وه‌دا کرژ ده‌بیته‌وه په‌نگی

بەفرى کرد بە وارسى يەكەمى ئاو لەبىابانداو
 بالۆيزىكى سىپى لەئاسمان پى بەخشى ..
 چۆرە ئىلحا لەخۆى دەكات
 كاتىك لەگويسەبانەى دلەو دەتکيت
 نىرگزهجار بۆيه شىت دەييت ..
 گومانى هەيه لە "گرافىكى گول" لەچاوى
 جەللاددا سەوز نەييت و
 پەنجەى ئاسن هەلنەوهرىت لەباخى نارنجى
 ئاگردا
 ناسكى رىبوار لەوهدا خۆى دەنوئييت
 هەر شوئيىك چۆلەوانى ييت بۆ تيايدا دەگرى و

ئىلحاى تيشكدانەو
 وېستگەيهكى دىكەى كرىكارانى كۆمبارسى
 بندىنمان بۆ كەشف دەكات
 پراوپرى خيانەت .. هىلاكبوون
 دەرد بۆ بزوينەرى تەنيايى دابين دەكات ..
 بەفر .. نەسەبى ئاوو شەر بەيىتاقەتى رەيحانە
 لەزستاندا دەفرۆشييت ..
 خيانەت بەفرى ناساند بەچياو
 هاوەلكارى شەقامى پىكردو
 باخچەى دلگىزى وەنەوشەى دەگەل ئاشنا کرد ..
 هەر ئىلحاى خيانەت بوو

پاکبونه وهی میژووی میړوله بهمیز مردوه کان
ناهاوسه نگ ده کات
تا له بهه شتدا ناکوتا بژیټ و هه ست به تام
نه که ن ..

۲۱ - ۱۲ - ۲۰۰۷ که رکوک

له ئاوه دانی مه یخانه کاند ا ته نیایی ده رزیبه کی
تایدزه و له ناخی ده دریټ
ته ماشای شوین پیی شیته کان بکه ن ..
بوټ فهراموټش ناکریټ ئه و غروب ه
نا هه موار هیان له گوماندا
بو ئاسه وار
ئاسه وار و ئیدرا کی ئاو شیزو فرینیا حو کمی
ده کات
حه نینی له دوزه خدا قومار چییه کی به مانایه
دوزه خ ئیلحایه که
بو پاکبونه وهی جه ساره تی میړووله له نزمیدا ..

وهرزی بېټساقه‌تی

۱۶۶

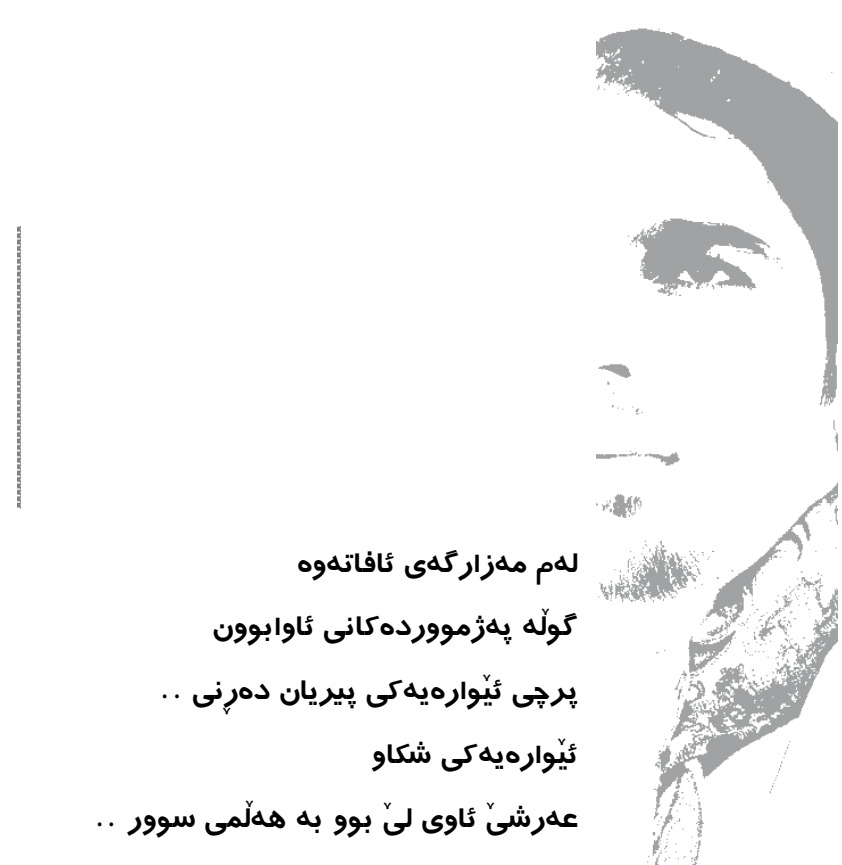
لېږه سیبهره‌کانی مردنیش
برسییه

۱۶۵

ھەنسكى رووتبوونەۋەى مندالېكى بەجىماو
 لەخۇى دەسرى
 كە دەيوىست بلىت: ئاى خودايە .. سىندوقىك
 بۇ سكالانمان دانى
 پارانەۋە كانمان لەنىۋ دەستە كانماندا بالە كانيان
 شكاۋە ۋ ھەلۋەرىن ..
 ئەگەرنا بۇ ھەر دۇى دادەى ئىمە دەرژىت ..؟؟
 بەر لە كلۇمدانى پەنجەرەكانى دلشكان ۋ
 درىنى وىلاشى برسىتى ..
 ئەمەيە خۇداكەم ..
 پىم دەلىت: "تۆ دەكەم بە فەرمانرەۋاى

لەم مەزارگەى ئافاتەۋە
 گولە پەژمووردەكانى ئاۋابوون
 پرچى ئىۋارەيەكى پىريان دەرنى ..
 ئىۋارەيەكى شكاۋ
 عەرشى ئاۋى لى بوو بە ھەلمى سوور ..
 ئەۋ ھەيغەى خۇدا ..
 لەژىر پىي مەراقى تەنىيەۋە بەرەنىسكى دەدا
 ھەر لەۋ ناۋەختەدا بوو
 گۆرى شاعىرىكم لى بوو بە كۈنە شار
 شارى سى ..

ليړه سيږه ره کانی مردنیش برسييه ..
له وديو تېلېه نده کانی ته جهله وه هاوار ده کات
:"راپه رين"
راپه رين .. ناموځيان ده کات به سروشت ..
به نيشيمان ..
به تهرې ره تګه کان له سهر وولاتی فلچه
رېشنه کان
راپه رېنيک .. وه ک گهمه ی مندالی نیو یاريګای
خه فېبووی
ناره زووه کوژراوه کانی هزره تی ره قیب ..!

خه ياله بزېوه کانی نیو دلی شهیتانی به ره ی
ئاوا بوون ..
به نووسه ری ره شنووسی شانشیننی تاوان ..
به چه تری سیږه ری قورسی خوین ..
به تراویلکه ی لیلبوی ئاسوی خولیا زیزه کان ..
به ره تګی سپیتی پرچی دلی ..
به هه وای زه بوونی کاهینیک به دهستی
ژیانه وه ..
وای تم ئازارانه چند بچووک و خرپن!
که چی له سهر نه خشمی هیلکه یه کی پیس
کرکه وتوون ..

له ناو ټهو سه لله ی خو له دا ..
 نه با دا خو به هره رس هی نانی گومانه وه ببینی ت
 دوا یی ههستی ت پرس یار ده کات !! ..
 من ده زانم ټهم زارو یه زو له
 ته ماشا .. ته ماشا
 به ههر چوار په لیبیه وه دا وای هه لغرین ده کات
 به ره و باله کانی ټه زهل ..
 بو نکردنی به رد له جیی گول و
 مژینی فرمی سکه کانی سیو بی حیکه مه تییه ..
 هی نده تو یکی چرو کانمان ماچکرد
 لیومان هه لوه ری ..

له تیك نان بو پیاسه یه کی برسی بنکی
 که له که کانی سو ی بو ونه وه
 پیاسه یه ک وه ک سوار بوونی خو شه ویستی کی
 خودا له گالیسکه ته ره کانی دو زه خ و
 را کی شانی به دبه ختی
 به هیله کانی ناو له پی کار یله یه کی دل په تی ..
 چاو .. وون
 هه ناسه .. لوول
 وه ک لوولی گیژ نه ی پیکدا دانی پیکه کان ..
 را په رینی برسی تییه !!
 کنا .. ټهو زارو یه ههستی نه له خو

چونکه زوړمان له برسا مردووين ..!
هينده‌مان بهرد کرد به کيل
وا خهريکه شاخه‌کانيش ده‌تاشين
گهر شاخ نه‌ما .. ټيمه‌ی برسی
هاوار بو کوی بهرين ..
هاوار بو کوی ..
هاوار بو ..
هاوار ..

..

(۲۰) ی حوزه‌یرانی ۲۰۰۵

که رکوک

ټه‌وتا بو قه‌راغی قه‌ره‌جیوون ده‌چین
تکا ده‌که‌م جار فرۆشه‌کان ..
من نامه‌وېت له په‌نجه‌ره‌یه‌که‌وه دنیا بېنم ..
سه‌فهره‌کانیشم به په‌نجه‌یه‌که‌وه بکه‌م .. !!
هينده نام ده‌نی
ئیدی نه‌گريم .. بو وونبوونی قاچه‌کانم
چه‌رپاو جو‌لانه‌م ناوی .. !!
نه باخچه‌ی مندا‌لان .. نه‌فهرمووده و ده‌ستوری
که‌نيسه و مزگه‌وته‌کان
تکا ده‌که‌م ..
گهر ده‌توانن کيله‌کان به‌خول به‌رز بکه‌نه‌وه

ۋەزى بىتاقەتى

۱۷۶

ۋەزى بىتاقەتى

بەشېك لە قەسىدەى
كۆمەلېك شەھىد لىرەۋە تىپەرىن

۱۷۵

لېرەو ە كۆتايى ھات بېرەو ەرى
لەوېو ە دېتەو ە رابردو
لەوېو ە زەمەن بەماق پەريوى بەدەستى چەپى
ئارەقى مېژوو پاكدەكاتەو ەو
بەدەستەكەى دېكەى پروشەى ھۆن ھۆن گريانى
خۆر دەسرېت
زەمەن لەم سەفەرەدا ھەر لە چاوەروانى
دەچېت...
"چ كارەساتىكە ئازىزم!!"
كراسى بى (كووژەكەى دلم، وەك (گولەبەرۆژە)
بەزەردەى خۆرتان دەگەشېتەو ە..

بۇ (بەختيار جيهاد)

ئېمە لە رەشنووسى ئەم گريانه تېناگەين
تاقىكردنەو ەى چى بۇ باخچەكانى ئومېد ئەنجام
بدەين
لېرەو ە تېپەرېن كۆمەلېك شەھيد ..
لېرەو ە..
لېرەو ە لە دايكبوو غوربەت
لېرەو ە سەرى خۆى ھەلگرت ئاومېدى
لېرەو ە گەشەى كرد شەھادەت

جەلادە کانیش لە کافتريای ئەوبەری شەقامە کەو
نيسکافەيە ک فر دە کەن
شەهیدە کان سەر کۆنەمان دە کەن
مندالێی شەهیدو
گەنجیتی شەهیدو
کاملبوونی شەهیدو
پیریی شەهید
نیگای ئیوارانی شاریش دەلێی لەبندینی چەمی
خوینیدا زیندانی ئەوینە
ئەم تەرمە تەمە خەتم کراوە ببەنەووە بۆ
نیشتیمان

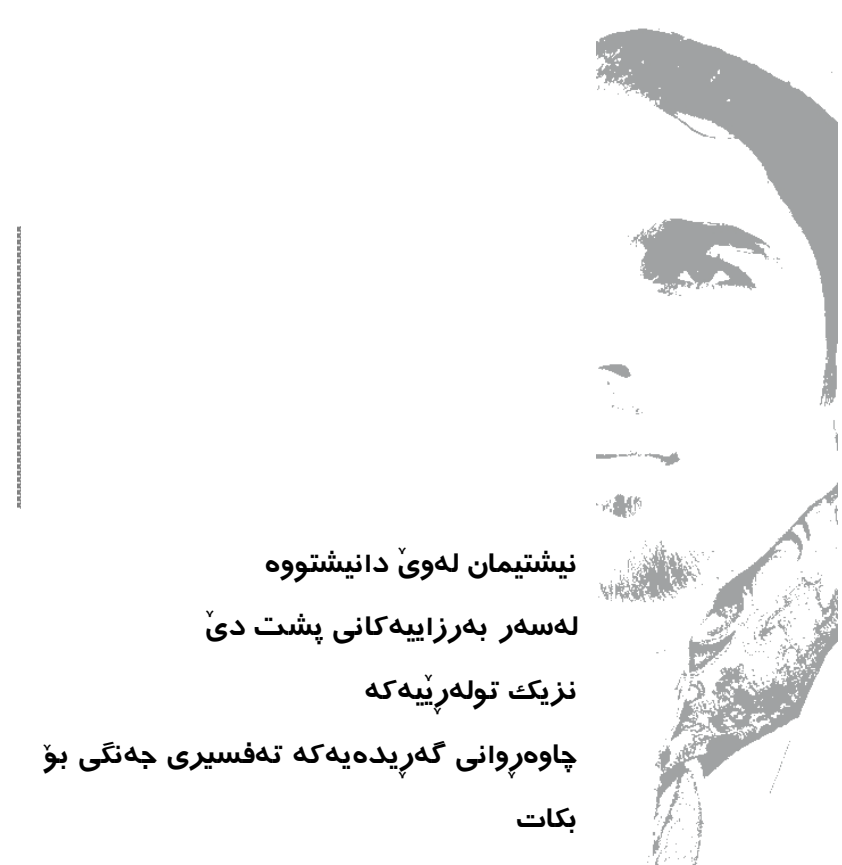

شەقامە کان جمەیان دیت لە پیلووی شەهید
شەقامە کان قەرەبالغی قامەتی شەهیدن ..
شەهیدیک کراسە (ئوتو) کراوە کە ی پێیە و پیم
دەلێت: خالۆ کیلۆیە ک لە ئافاتی چارەنووسی
جوانم بۆ بکێشە لەخۆشە کە ی
ئێوارە میوانمان دیت ..
شەهیدیک .. وە ک ئەو ی کاتی قسە کردنی
نەماییت
هەر بەسەر هیمای سەلاوکردنم بۆ دە کات
مندالێکی دیکە ی شەهید (لە عابە) کانی لە باوە شدا
و تورە لە خودا

ټه وه وېژدانی ټېمه یه بارگاوی نه کراوه ته وه
 به ئاسووده گی
 ټه تک کردنی حوزنیک شوړش توووشی حه یز
 ده کاته وه
 شه هیده کان کوښه لیک بوون ..
 به جلی ره نگاو ره نگه وه
 به نه پنی ترش و شیرینه وه
 به شه ری ناسکی نیو پاسیکی خه تی شینه وه
 به دلداری و چهند ده سکیک سهوزه ی زه رده وه
 بووه وه
 به باقه یه ک نووسینی ئاوییه وه

نیشتمان له وی دانیشته وه
 له سهر بهر زاییه کانی پشت دی
 نزیک ټوله رییه که
 چاوه پروانی گه ریده یه که ته فسیری جه نگی بو
 بکات
 هاوړیم .. ههرچی توایه وه ټه وین بوو ..
 ټه وینی ژیان ده مانمرییت
 ټه وینی شار ده مانباته وه بو ته نزیما تکردنی
 شه قامه کان و
 شار دنه وه ی نه پنییه کانی کولان به مهر گه وه
 ټه وه ټېمه ین دل مان ده مریت

شاهیده کان .. لیره وه تیپه رین
 له م لایه وه .. به دهستی راستدا دوو کولان به ره و
 خهفت سهر که وتن و
 به ره و باخچه ی مالئاوی رپوشتن ..
 له وپوه سه فینه یه کی زه ردیا نگر و گشتیان
 به چه لپه له لیدان و
 به خوشیبه کی په مویه وه تیپه رین
 "چ کاره ساتیکه نه زیم!!"
 کی نه م هیلا که ته له سهرم دهرده کات ویزدانمی
 خهلات ده که م
 بلویری تو وره یی نه م شهیدانه

شاهیده کان .. لیره وه تیپه رین
 له م لایه وه .. به دهستی راستدا دوو کولان به ره و
 خهفت سهر که وتن و
 به ره و باخچه ی مالئاوی رپوشتن ..
 له وپوه سه فینه یه کی زه ردیا نگر و گشتیان
 به چه لپه له لیدان و
 به خوشیبه کی په مویه وه تیپه رین
 "چ کاره ساتیکه نه زیم!!"
 کی نه م هیلا که ته له سهرم دهرده کات ویزدانمی
 خهلات ده که م
 بلویری تو وره یی نه م شهیدانه

ټهوانه ی ته مه نیان گه یشوو ته چوار سال
له باخچه کانی ساوایاندا
گورانی "من درندهم .. من درندهم، کس
له درنده نایب ته گوره تربیت" یان بو بلین ..
ده یب ته منداله کانی ئیمه فیری گوره یی بن
ئیمه به گوره یی له دایک ده بین و به مندالی سهر
ده نیینه وه
ټهوانه یشی ته مه نیان ده گاته شهش سال
له سهر چونی ته کوشتنی براکانیان پروقه یان
پی بکری ته
ټهوانه ی قوناغی سهره تای ته واو ده کهن

به ده ختی ټهوان ټه ویه
له حکمه تی فرینیان تی ناگه یی
شه هیده کان فیریان کردم که له خودا دلنیا نه بم
چونکه ههر رږژیک یب ته ده مکوژی و
ترسی له رزین ده خاته گیانمه وه
موالیدی په پووله کان بو سهر بازی
ده خویندری ته وه:
ټه ویه تازه چاو به ژیان هه لده هیب ته
له جیگه ی مه مکمه مژه گولله هاوه نیکی بدن
به ده سته وه

دەييت بەدروستکردنى چەكى ئەتۆم گەيشتبن
كە لەم تەمەنە گەورەتر بوون
ئیدی بەرەلایان بکەن
خۇيان فيرى ژيان دەبن و
حەز بەخۆشەويستی دەکەن!!
ئیدی مروقيان خوشدەوييت...!!

۶ - ۸ - ۲۰۰۷ - کەرکوک

وهرزی بېټساقه‌تی

۱۹۰

درېټرین شیعری دنیا

۱۸۹

وهرزی بېټساقه‌تی

۱۹۲

خودا

که رکوک

۲۰۰۷

۱۹۱

	رابوردودا		ساله يې	
۱۰	ميژووي ټهو ټهو كۆمهلهو ريكتراوو حيزبانهي له ناوچه ي كهركوكدا سيريان ههله اووه	ميژوويي	سمكو بهررؤز	
۱۱	عهل بهستې	كورتو رؤمان	حهسهن جاف	
۱۲	ژياننامه و به رهه مه گاني پرؤفيسؤر زنون	ليكوئينه وه	د.زنون محهمه د پيريادي	
۱۳	نه خؤشيه گاني نازهل كه توشي ئاده ميزاد ده بن	ليكوئينه وه	د.عبدالكريم حاجي محم د علي	
۱۴	كهركوك له نيوان پيلان و خه مسارديدا	كؤبه ندي كؤمه له وتار	هيمن مه ولود	
۱۵	كؤمه له وتار	ووتار	ته ها سليمان	
۱۶	شكستي بليمه تي	كؤمه له وتار	عه بدوللا مه حمود	
۱۷	كهركوك له نيوان حهزي خه لگه كه كي و خه ونى ئايديؤلؤزيادا	ليكوئينه وه	عهل مه حمود محهمه د	

بلاوكراوه گاني كؤمه له ي رووناكيري و كؤمه لايه تي كهركوك

ژ	ناوي كتېب	بابه ت	نووسه ر	وه رگېر
۱	ټهنفال و شؤرهي	شيعرو بيره وري	مه لا شاخي	
۲	سروودي مندا لان	سروودي نه ته وايه تي	كؤمه ليك شاعير	
۳	ديواني ئال ياسين	شيعري وه رگېراو	محمد ئال ياسين	ئاوات حه سهن
۴	ژيله موي گه رميان	بيره وري	سه عيد شاكه ل	
۵	كؤنفرانسي مادده ي ۵۸	وتارو ديكو مي نت		
۶	راگه يان دن به رجه سته ك ردي سته مي ئايديؤلؤزي	ليكوئينه وه	شيركو جه بار	
۷	خورماتو له پاك تاوي ره گه زي دا	ليكوئينه وه	حه سهن يارام	
۸	فه ره ه نكي (ماچو) ي كا كه يي	فه ره ه نك سazi	هاشم كا كه يي	
۹	له نيوان ئيستا و	ليكوئينه وه	مو عته سه م	

	نامۇبۇون			
۳۰	گۈلبۇيۇرئىك لە شىعرو شاعىرائى گەرمىيان	كۆكردىنەودو نامادەگىردىن	سالىح ھەلاج	
۳۱	شەھود عىيان عن الانفال	دكوميىنت ودراسە	عارف قورىبانى	
۳۲	المتاهە	مجموعە قىصص	سالار ئىسماعىل	
۳۳	سەما لەگەل گورگە بۆرەگان	وتار	سىزان غەبىدۇللا	
۳۴	يەھود فى العراق والكوردستان	تارىخ	سەلاھەددىن زەنگىنە	غەرىبى
۳۵	وهرزى بېتاقەتى	شىعر	سۇران مامە جەمە	

۱۸	دەروونناسى گشتى	دەروونناسى	د.غەبىدۇلستار تاھىر شەرىف	
۱۹	گەنج و تازەگەرى	وتار	فەرمان ھىدايەت	
۲۰	ئەنفال دۆزدەخى بېگوناھەگان	شىعر	فەرمان ھىدايەت	
۲۱	بەشىك لە ئەنفال گەرمىيان	مىژوو	جەسەن يارام	
۲۲	الارجوان قىصص كىردىە مىترجەمە	كۆمەلە چىرۆكى وەرگىپراو	مەھمەد سابىر مەھمۇد	بەھاوگارى كۆمەلە
۲۳	شۆرشەگانى ئىبراھىم خانى دەلو	مىژوو	مىستەفا نەرىمان	
۲۴	كىشە ويلايەتى موسى	لىكۆلىنەوہ	د.ھازىل حىسەين	شىيخ مەھمەد شاگەل
۲۵	بەشىك لە خىكاىەتى ئەنفال سى	مىژوو	ھاوار غەباس	بەھاوگارى كۆمەلە
۲۶	شوووشە	شىعر	ھىمەن مەولود	بەھاوگارى كۆمەلە
۲۷	شىت بوون	شىعر	عومەر سەئىدە	
۲۸	مدینة اغرقت في الظلام	صورة وثائق	شەرف الدىن جەبارى	
۲۹	سوتان يەمبۇنى بارانى	دەق	تەھا سىلمان	

وهرزی بیتاقهتی

۱۹۸

۱۹۷

